ԺԳ. ՏԱՐԻ 3610 (Ն. Տ.) 9 ՄԱՐՏ 1896 26 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1896 24 ՌԱՄԱԶԱՆ 1313 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ Է ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سی اداره‌سی

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	դահեկան արծաթ	150
» »	Վեցամսեայ	» »	75
» »	Եռամսեայ	» »	40
Օտար երկիրներէ	Տարեկան	Ֆրանք	56
» »	Վեցամսեայ	»	28
Ընտիր թուղթի վրայ մանուածոյ տպագր.	Տարեկան	Օսմ. Ոսկի	2
Գաւառաց թղթատարի ծախքը միօրինակ		Ղրուշ	50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր.

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Հետեւեալ տան ծանուցական մեկենաներով ստացուած
Schiff, Srpek & Comp. à Vienne (Autriche)

ԵՐՈՒՍԱՂԵՄԻ ՈՒԽՏԱՒՈՐՆԵՐԸ

Կարգ մը լուրեր կան որոնք իրենց յատուկ եղանակն ունին, ուր երեւան կուգան պարբերաբար. մայիսէն յունիս՝ դպրոցական հանդէսները մեծագոյն տեղը կը գրաւեն լրագրութեան մէջ. Զատկին քառասնքին՝ Երուսաղեմէն տեղեկութիւններ կը հասնին կատարուած կրօնական արարողութիւններուն վրայ. Մեծ Պահքին՝ քարոզներու վրայ կը խօսուի ամենէն աւելի. Խաչէն ետք՝ կարգը Արմաշի ուխտագնացութեանն է: Այսպէս նաեւ պարահանդէսի, թատրոնի, նուագահանդէսի մասին, այն տարիներուն մէջ ուր տեղի կունենան.

Միջինքին քանի մը օր մնալով՝ կը սպասուէր որ տեղեկութիւն մը հասնէր թէ սովորական թուով ուխտաւորներ գացած են արդէն Երուսաղէմ. հակառակը լսեցինք դժբաղդաբար.

«Այս տարի Երուսաղէմ ուխտի գացող ազգայնոց թիւը շատ քիչ կ'երեւի. մինչեւ հիմա հազիւ յիսունի չափ ուխտաւորներ հասած են:»

Բարեպաշտութեան պակսելու նշանակ չէ անշուշտ ուխտաւորներու թիւին այս նուազումը. աւելի ճիշդ կըլլայ նիւթական նկատումներու, հարկեցուցիչ խնայասիրութիւններու վերագրել զայն: Երկուքէն ո՛րն ալ ըլլայ պատճառը, սա ճշմարիտ է որ անոնական օրերու մէջ հայ ուխտաւորներու բացակայութիւնը՝ ոչ այնքան դարպասի կամ նուէրներու պակսելուն տեսակէտովը որքան քաղաքական ու կրօնական տեսակէտով շատ տխուր տպաւորութիւն կը թողու Երուսաղէմի մեր միաբանութեան ու վանքերուն վրայ, մինչ օտար ուխտատեղիները կը վխտան յոյն և լատին ուխտաւորներով որոնք կ'երթան կը խռնուին աշխարհի ամեն անկիւններէն: Երբ ռուս մուժիկը իր սեւ մաշած վերարկուով, ֆրանսացի գործաւորն իր կանանչ պլուզով կուգան կը չորուին ազօթարանի մը առջեւ, հետեւելով բօյին ու բազէքրային որոնք հպարտ շեշտով մը կ'երգեն իրենց մեղեդիները, երբ եւրոպայի ուխտաւորուհներ, ամեն ազգէ ու դասակարգէ, երկիւղած կը ծնրադրեն խորանին առջեւ, հայ վարդապետն ալ իր շուրջը կը փնտռէ անձկութեամբ՝ տեսնելու համար թէ պանդուխտ ու քաղքենի քանի՞ ժամուոր ունի, և քանի՞ հայ խաթուններ ու տիկիններ եկած են իրենց ջերմեռանդութեան գոհացում փնտռել նուիրական քաղաքին կամարներուն տակ:

Լուռին ու բարենախանձ մրցում մը կայ այլեւայլ ազգի միաբանութիւններուն միջեւ որոնք կը հսկեն, կը սպասաւորեն, կը քահանայագործեն միեւնոյն շրջափակին մէջ, յաճախ միեւնոյն խորանին առջեւ, դարաւոր կարգուսարքերու հետեւողութեամբ, հոգեկան ուժով մը կազդուրուած, որ միշտ արթուն կը պահէ զիրենք: Անոնցմէ իւրաքանչիւրն այդ կազդուրումը կը ստանայ մեծ մասամբ իր ազգակիցներուն ու կրօնակիցներուն ներկայութենէն որոնք ծովեր ցամաքներ կտրած անցած են՝ իրենց ուխտը կատարելու համար: Անոնց համախմբումը տաճարին մէջ, անոնց ներկայութիւնը վանքին մէջ, անոնց հետաքրքիր պտոյտները պատմական վայրերուն, անոնց կրած հմայիչ տպաւորութիւնը զոր անկեղծ չշտեւրով կ'արտայայտեն մեկնելէ առաջ, այս ամենը չես գիտեր ինչ սփոփարար զգացումով կը համակէ սիրտը անձնուրաց կրօնաւորներուն որոնք Սիոնի բարձունքին վրայ առանձնացած՝ իրենց կեանքը ու գործունէութիւնը եկեղեցիին ու վանքին նուիրած են համակ: Ուխտաւորներուն բազմութիւնը կ'ամրապնդէ զանոնք իրենց ուխտին ու հաւատքին մէջ.

Եւ յետոյ, պէտք է խոստովանիլ, նիւթականն ալ իր անողոք հարկերն ու պահանջումներն ունի որոնք սերտիւ կապուած են ուխտաւորներու այցելութեան հետ: Այդ հոյակապ մենաստանը, իր բազմածիւղ մատակարարութեան բանելու համար կը կարօտի բարեպաշտներու նուէրին որ ինքնաբերաբար ու սրտանց կը տրուի. Երբ զգալապէս նուազին այս նուէրներ, ուխտաւորներու թիւին պակսելուն համեմատութեամբ, ելեւմուտքի խանգարում մը առաջ կուգայ զոր տարիներու ջանքեր չեն կրնար հաւասարակշռել: Այս տեսակ վիճակ մը չըստեղծելու համար կրօնական այդ մեծ կեդրոնին մէջ, կը բաւէ որ հայաբնակ քաղաքներէ քիչ շատ ուխտաւորներ իրենց այցը կատարեն, անոնք բնականաբար որ դիւրութիւն ունին և Եւրոպական քաղաք մը կամ Երուսաղէմ երթալու խորհուրդին միջեւ կը վարանին: Ուղեւորի մը փնտռած անակնկալները, ուսումնասիրութեան առարկաները, չքնաղ վայրերը, յիշատակարանները միթէ կը պակսի՞ն հոն. եւրոպականներէն այլապէս հրապուրիչ ու խորազդեցիկ. Շադոպրիանէն մինչեւ Բիէռ Լօդի, այն բոլոր մեծ հեղինակները որոնք հատորներ գրած են Երուսաղէմի վրայ, հիանալի էջերու մէջ պատկերացուցած են իրենց տպաւորութիւնները. բայց պէտք կա՞յ այս վկայութիւններուն. հայ ուխտաւորը Ս. Յակոբայ վանքին ու տաճարին դարաւոր կամարներուն տակ կը գտնէ հոգեկան վայելքներ զորս օտարէն սորվելու պէտք չունի:

Ե.

ՄՈՒՇԵՂԻ ՆԱՄԱԿԻՆ ԱՌԹԻՒ

ԱՌ Խ. ՍՄԲԱՏ

Սիրելի Սմբատ,

Կարդացի նամակդ. ժամավաճառ ըլլալու խօսքեր մը ըրած ես, չգիտեմ թէ բարեկամի մը նամակը կրնա՞յ ժամավաճառ ըլլալ: Մարդ որքան ալ որ զբաղած ըլլայ՝ սրտակիցէ մը եկած թուղթը այն զգայութիւնը կուտայ իրեն, ինչ զգայութիւն որ կուտայ պա՛ղ օդի հոսանք մը՝ արեւէն նեղուած մարդուն:

Ան ի՜նչ խորունկ գաղտնութիւն մը կայ, երեւոյթով հանդարտ տողերուդ տակ: Ինծի կ'ըսես, «կարդա՛», ան ալ քիչի դաս մը կրնայ ըլլալ. կեանքի ճամբուն վրայ պիտի հասնիս անանկ տեղ մը ուր կը գտնուիմ ես այսօր: Ու քանի կը յառաջանաս նամակիդ մէջ, բառերն ալ կսկիծն հեւալ իրենց տակ պահելով յուսահատութեան ուժգնութիւնէն. և վերջապէս ներսըդիդ փոթորկող դառն յուզումը կը պայթի վերջին տողերուդ մէջ տխուր շեշտով մը. «Ես որ կատարելապէս անձնուէր բարեկամ մ'էի Արօէնին և ալ հասարակ ամեն մարդու համար բարի, հիմա միտք ունիմ, այդ ճամբէն դառնալ և ըլլալ չար մը, անխիղճ մը, մոլի մը, սիրտս պաղեցնելու համար միայն. ի՞նչ կ'ըսես:»

Չէ՛, սիրելիս, չէ՛, դուն չար մը չես կրնար ըլլալ Արօէնին համար. անտարբեր մը, թերեւս այո՛. բայց ո՛չ չար մը: Օ՜հ, որքա՛ն դժուար է այս պարագային մէջ չար մը ըլլալ: Անակնկա՞լ մը պիտի ըլլայ արդեօք քեզի, երբ ըսեմ որ այդ տեղէն ես ալ անցած եմ շատոնց: Տառապանքներուն էն անհաւնին է «չհասկցուիլը» այն բարեկամէն որուն նկատմամբ այնքան ազնիւ եղած ես ու այնքան aimable, և որուն կեանքին մէջ բան մը չես խնայած: Բայց չես կրնար բանադատել որ անոր սիրտը ուզած եղանակովդ բաբախէ, ու եթէ ուզե՛ս այն միամիտ, պզտիկ տղուն պիտի նմանիս, որ ջուրին մէջ ցոլացող առարկայ մը կը խնդրէ:

Գոլով «անխիղճ» մը, «մոլի» մը ըլլալու խոյրին, պզտիկ Պայրընի մը կերպարանքը կ'առնես. կ'ուզես ընդվզիլ, ըմբոստանալ կեանքին դէմ, արհամարհող մը ըլլալ: Բայց ամեն պարագայի մէջ, Պայրըն մը իր ահագին տաղանդովը ու բնորական ճիչերովը մէկտեղ, մարդկութիւնը այդքան շահագրգռելու երեւոյթը չունի երբեք: Զայլտ Հարոլտի հեղինակը անիծեց կեանքը, թքաւ ամեն բանի վրայ ու մարդը գաճաճ մը նկատեց: Սիրեց Աստուածաշունչը որովհետեւ անոր մէջ Եհովան բամբ ձայնով մը կը խօսէր, ու չսիրեց Աւետարանը որովհետեւ փափուկ ու անձնուրաց միստիքականութեան խտացումն էր անի: Ծովը սիրեց, որովհետեւ ան կը մռնչէր:

Ու անոր քով որքա՜ն անուշ է դէմքը Շէլլիին որ Պայրընի բարեկամը եղաւ. ինք ալ Պայրընի չափ, թերեւս աւելի դառնացաւ կեանքէն: Պայրընի պէս հալածուեցաւ իր ծնողքէն, Անգլիայէն ստիպուեցաւ հեռանալ՝ որովհետեւ կեանքի շրջանակը կը նեղնար հոն իրեն համար: Բայց ինք շատեց մարդը. աւելի արգահատեցա՛ւ քան արհամարհեց զանիկա: Անոր համար է որ Շէլլին իր իմաստասիրութեամբը այնքան բարձր է Պայրընէն: Պայրընի դէմքը մութ է. Շէլլիինը լոյսի մէջ կը ցոլայ: Պայրը՛ն ատելութեան, արհամարհանքի անսահման ճիչն եղաւ, Շէլլի սիրոյ, օրհներգի անհուն աղաղակը:

ՕՐԱԿ

ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ԴԱՏ ՄԸ

Այս պահուս Տուէի (Ֆրանսա) եղեռնադատ ատենին առջեւ տեղի կունենայ Թրանպլիէի մեծ դատը, որուն դատավարութեան մանրամասնութիւնները օրը օրին հեռագրով կը ստանան ու կը հրատարակեն ֆրանսական լրագիրները:

Այս շահեկան դատին պատճառ եղող ոճրին պարագաները հետեւեալներն են.

Գիշեր մը, Պուէնոս Այրէսի մէջ ժամը չորսուկէսին, Պ. Էտուար Թիվոլի, Մոնթեվիտէօ փողոցէն անցած պահուն պարկ մը տեսաւ մայթին վրայ, ոստիկան մը կանչեց և անոր ցուցուց: Ոստիկանը բացաւ պարկը. մարդու մարմին մը կար մէջը, որուն բազուկները, սրունքներն ու գլուխը չիկային: Մարմինը Փոնէլաչ բաճկոնակ մը հագած էր որուն թեզանիքները կըտրուած էին:

Առտուան ժամը երեքին, քիչ մը աւելի հեռուն գտնուած էր ուրիշ պարկ մը. յիշեալ մարմնին սրունքներն ու բազուկները կը պարունակէր: Բազուկները գտուած էին Փոնէլաչ բաճկոնակին թեզանիքներովը:

Ապրիլ 28ին, առտուան ժամը իննին, Ծուսան Զունինաֆի անուն մուրացիկ մը առանց բնակարանի, չուեւայէ հագուստ մը ծախել է որ կը բաղկանար թիկնոցէ մը, տափատէ մը և բաճկոնակէ մը. այս վերջինին վրայ սա մասնաւոր պարագան կար որ նիքքին զրպան մը ունէր:

Այս երեք կտորները բոլորովին կըտրուած էին գրեթէ բոլոր կարերուն տեղէն, և դիակի վրայէ ձգուած կերեւային, վասնզի արեան արատներ կային:

Ժամանակ մը ետքը մարդկային գլուխ մը, կտաւի մէջ փաթթուած, գտնուած էր երկու տօպքներու կողմէ, կոյանոցի մը մօտէն: Հաստատուեցաւ որ այդ գըլուխը դիակին կը պատկանէր: Գլխուն վըրտամը կը հաստատէր թէ կոճղէն բաժնուիլը կը համապատասխանէր ոճրին թուականին:

Ոստիկանատանց սրահներուն մէջ լուսանկարներ ցուցադրուեցան: Պ. Բրոսէր Բուրդատ ճանչցաւ իր մէկ բարեկամին Ֆրանսուա Ֆարպօի դէմքը որ Եւրոպաէն կը սպասուէր Օրէնօք շոգենաւով ապրիլ 20ին, և որ տակաւին երեւան չէր եկած: Ֆարպօ յարաբերութեան մէջ էր իր մէկ դրացին Ռաուլ Թրանպլիէի հետ որ, Ֆարպօի պէս, պղնձէ դրամ կը գնէր Եւրոպա տանելու՝ կրկնայարկ սնտուկներ գործածելով: Իմացուեցաւ որ Թրանպլիէ Եւրոպա ուղեւորած էր դէպի մայիս 3ին կամ 5ին:

Միեւնոյն առաջ Թրանպլիէ շատ գիշերներ անցուցած էր Բուրդատի տունը, ապրիլ 22էն 28: Հոն ձգած էր գնդամուղի փոքր սնդուկ մը փաթթուած, զոր ոստիկանութիւնը գրաւեց:

Դիտուեցաւ որ այս սնդուկ 1893ի լրագիրներով փաթթուած էր. արդ Ֆարպօի անդամները պարունակող պարկերուն մէջէն նոյն թուականը կրող լրագիրներ գըտնուած էին:

Այս լրագիրներէն մէկ քանին արիւնոտուած էին: Նոյնպէս առասանի պատառ մը գտնուած էր հանգոյցով մը որ բաղդատուելով պարկերուն մէջէն գտնուած պատառներուն հետ, կատարելապէս համանման էին, մինչեւ իսկ հանգոյցները:

Թրանպլիէի բնակարանին մէջ կատարուած քննութիւն մը արեան նոր արատներ երեւան հանեց:

Ուրիշ քննութեամբ մը որ կատարուեցաւ Ռեքոնքիստա փողոցին սրճարանը, ուր ծանօթ էր Թրանպլիէ, երեւան եկաւ պայուսակ մը որուն մէջ երկու ապտտ դանակներ կային արիւնոտ երեւոյթով:

Վկաներ լսուեցան որոնց յայտարարութիւնները ծանրացուցին Թրանպլիէի վիճակը: Հաստատուեցաւ թէ Ֆարպօ որոշեալ օրը Պուէնոս-Այրէս եկած էր, և թէ Թրանպլիէ անոր կը սպասէր: Հաստատուեցաւ նաեւ թէ ամբաստանեալը բնակարան մը վարձած էր կեղծ անունով: Գետնայարկի առանձին սենեակ մ'էր, ուր Թրանպլիէ տեսնուեր է Ֆարպօի հետ, այս վերջինին դարձէն յետոյ: Վերջապէս հինգ քիլօկրամ խոշոր աղ գներ է. արդ, Ֆարպօի մարմնին կտորները խոշոր աղով ծածկուած գտնուեր են: Թրանպլիէ մայիսի սկիզբը մեկնած էր Պուէնոս-Այրէսէն: 21ին ձերբակալուեր է ի Տիւնքէրք, շոգենաւէն ելած պահուն: Կրկին յարկով սնտուկին մէջէն գտնուեր է 5000 ֆրանքի արծաթ դրամ և 6000 ֆրանքի ոսկեդրամ, որուն մէջ երկու հատ 100 ֆրանքնոց որոնք Ֆարպօի կը պատկանէին:

Թրանպլիէ կը շատանայ ուրանալով:

Եօթը վկաներ եկած են Պուէնոս-Այրէսէն: Իւրաքանչիւրին 5000 ֆրանք ծախք վճարուեր է:

Դատավճիռը պիտի հաղորդենք:

ԻՐԱՒԱԲԱՆԱԿԱՆ

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ

Բ.

1. Վաճառականի մը սնանկութիւնը՝ անոր բնակավայրը (տօմիսիլ) գտնուած Թիճարէթի դատարանէն կը վճռուի:

2. Վաճառականի մը սնանկութիւնը Ա. նոյն իսկ սնանկին կողմէն. Բ. պահանջատէրերուն կողմէ կը պահանջուի և Գ. դատարանը ինքնին վաճառականի մը սնանկութեանը վճիռ կ'արձակէ:

Քանի որ վաճառական մը ամենէն առաջ ինք իր սնանկութեանը կը տեղեկանայ, Քանունը Թիճարէթի 148րդ յօդուածին համեմատ պարտաւոր է պարտքը չկրնալ վճարելէն (նոյն օրն ալ մէջը ըլլալով) մինչեւ երեք օր աղերսագրով մը, իր սնանկութիւնը դատարանին հաղորդել, և այս աղերսագրին կցել իր պիլանչօի տետրակին: Այս տետրակին մէջ սնանկին շարժուն և անշարժ բոլոր ինչքերը, պահանջքները, պարտքերը, շահն ու վնասը և ծախքերը պէտք է գրուած ըլլան: Եթէ վաճառական մը այս միջոցին մէջ իր սնանկութիւնը դատարանին չի հաղորդէ և կամ օրինաւոր կերպով գրուած պիլանչօն միասին չը ներկայացնէ, անխոհեմութեամբ սնանկ կը նկատուի և պատիժ կը կրէ:

Օրէնքին այս սպառնալիքը գտնուելով հանդերձ, եթէ սնանկները իրենց սնանկանալը պահեն և ժամանակ մը ուշացնել ուզեն, պարտապահանջներէն իւրաքանչիւրը՝ պարտքը չկրնալ վճարելուն համար անոր սնանկութիւնը կրնայ պահանջել, սա պայմանով որ պահանջքներն առեւտրական և պայմանաժամը լրացած ըլլան:

Պարտապահանջը միայն մէկ անձ իսկ եթէ ըլլայ, դարձեալ իր պարտականին սնանկութիւնը կրնայ պահանջել: Դատարանն, այս աղերսագրին վրայ, պարտականը կանչելով—եթէ գայ ներկայութեանը և եթէ չի գայ ի բացակայութեան—քննութիւն կը կատարէ և երբ անոր վաճառական ըլլալը և պարտքը վճարելու անկարող գտնուիլը տեսնէ սնանկութեան վճիռ կուտայ: Եթէ սնանկը իր սնանկութիւնը չի հաղորդէ և պարտապահանջները չի պահանջեն, այն ատեն դատարանը ինքնին (րէսէն) անոր սնանկութիւնը կը վճռէ: Թէեւ ընդհանուր օրէնքը, առանց մէկուն պահանջելուն դատարանին բանի մը վճռելը չը թոյլատրեր (1), բայց եթէ դատարանը ասոր անկարող ըլլայ, վաճառականի մը սնանկանալէն վերջ պարտապահանջներուն հետ յարմարելով, ուրիշներու հետ կարգ մը գործողութիւններ կընէ և անոնց մեծ վնասներ կը հասցնէ. ահա ասոր առաջքը առնելու համար է որ Քանունը Թիճարէթը ընդհանուր օրէնքէն այս բացառութիւնը յարմար դատած է: Սակայն դատարանը ինքնին վաճառականի մը սնանկութիւնը վճռելու համար հետեւեալ պարագաներէն մէկը պէտք է գըտնուի. վաճառականը խանութը գոցելով անյայտացած ըլլայ, կամ սնանկացած ըլլալը ամենուն բերանը գտնուելով հանդերձ, պարտապահանջները անոր սնանկութիւնը պահանջած չըլլան կամ այդ քաղաքին մէջ պարտապահանջներ չունենայ: Ասոնցմէ դուրս ո՛ր և է պարագայի մէջ՝ դատարանը ուզած ժամանակ այս բացառիկ արտօնութիւնը չկրնար գործածել:

3. Ըստ օրէնի, ո և է վճռի մը ազդեցութիւնը՝ միայն դատարանը գտնուող երկու կողմին յատուկ է, երրորդ անձերու նկատմամբ բնաւ ազդեցութիւն չկրնար ունենալ. բայց սնանկութեան վճիռը այսպէս չէ. սնանկութեան վճիռը միայն մէկ պարտապահանջին խնդրելովը իսկ եթէ տրուած ըլլայ, դարձեալ բոլոր պարտապահանջներուն վրայ ազդեցութիւն կունենայ. և քանի որ իրենք ալ այդ վճռին հպատակելու պարտաւոր են, ամեն մէկ պարտապահանջ այդ վճռին դէմ վերաքննիչ կամ վճռաբեկ ատեանը դիմելով դիտողութիւններն քննել կուտան:

Սնանկութեան վճռագիրը պէտք է հետեւեալները պարունակէ. Ա. սնանկին սընանկութեան վճիռը. Բ. ժիւ-ժ-գօմիսէր կոչուած դատական պաշտօնեայի մը և սէնտիք կոչուած սնանկութեան փոխանորդներու ընտրութիւնը. Գ. սնանկին ապրանքներուն պաշտպանմանը և իր չփախչելուն համար կարգ մը նախազգուշական միջոցներ. Դ. սնանկին պարտքը վճարելէ անկարող մնացած օրը: Առջի երեք պարունակութիւններուն վրայ իրենց կարգին պիտի խօսինք. Դ.ին գալով, շատ կարեւոր է, որովհետեւ շատ անգամ վաճառականի մը պարտքը վճարելու անկարող մնալէն բաւական ժամանակ ետքը սնանկութիւնը կը վճռուի, և այդ անկարողութեան թըւականէն մինչեւ սնանկութեան թուականը անցած միջոցին մէջ, որ կասկածելի միջոց (բէ-րիօտ սիւսբէքթ) կը կոչուի, ըրած կարգ մը գործողութիւնները չեղեալ կը նկատուին. ասոր համար դատարանը սնանկին տետրակներուն դիմելով, իր վըճարելու անկարողութիւնը ո՛ր թուականէն սկսիլը բացորոշապէս կորոշէ, այսինքն երբ տետրակին մէջ տեսնէ պարտք մը՝ որ ժամանակին վճարուած չէ՝ պատճառը կը փնտռէ. եթէ անկարողութեանը պատճառաւ չէ վճարուած՝ այդ օրը անկարողութեան թուականին սկիզբը կը համարուի. իսկ եթէ ուրիշ պատճառաւ մը վճարուած չըլլայ, այն ատեն բնականաբար այդ թուականը անկարողութեան սկիզբ չկըրնար նկատուիլ: Երբ դատարանը տեսնէ թէ այդ թուականը որոշելը երկար քննութեանց կը կարօտի, այն ատեն վճռագրին մէջ կըսէ թէ «անկարողութեան թուականը ուրիշ մասնաւոր վճռագրով մը պիտի որոշուի». եթէ այսպէս որոշելն ալ կարելի չըլլայ, այն ատեն վճռագրին կամ բողոքագրին (բրօթէսթօ) թուականը սկիզբ կը նկատուի:

ՏԻԳՐԱՆ ԵՐԿԱՆԵԱՆ
Բարձր. կարգի ուսանող
Կայս. Իրաւ. Վարժ.ի

(Շարունակելի)

---

(1) Մէճէլլէի յօդուածը «Հիւքմ սըզ տավա լազըմ տըր» ըսելով, բացարձակապէս առանց մէկուն դատին՝ դատարանին վճիռ տալը արգիլած է:

=)(8)(=

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի

ԱԼՖՈՆՍ ՏՕՏԷ

ՃԷՔ

Հակառակ ասոր, դաստիարակութիւնը զանց առնուած չէր, ընդհակառակն. ամենէն ականաւոր մարդիկ, գիտնականներ, արուեստագէտներ, չէին վախնար ընկերանալու այդ մարդասիրական գործին իբրեւ դաստիարակ, դաստիարակ գիտութեանց, արուեստից, երաժշտութեան, գրականութեան, որոնց դասերն ամեն օր փոխն ի փոխն իրարու կը յաջորդէին ֆրանսական արտասանութեան դասընթացքով մը նոր և անխուսափելի մեթոտով, որուն հեղինակը տիկին Մորոնվալ-Տէքուլթէն էր: Ասկից զատ, ամեն ութ օրն անգամ մը բարձրաձայն ընթերցանութեան հրապարակային նիստ մը տեղի կունենար որուն կը հրաւիրուէին աշակերտներուն ծնողքներն ու թղթակիցները և ուր կարելի էր հանգամ գոյացնել Մորոնվալ դրութեան օգտակարութեան վրայ:

Տօրէնին այս երկար ճառը որ, ամենէն աւելի ինք պէտք ունէր իր կնոջ արտասանութեան դասերուն, անոր համար մանաւանդ շատ յիմացաւ, որովհետեւ իբրեւ խառնածին՝ բառերուն կէսը կուտէր, կը ջնջէր իր ճառին ընիքը, «բօֆէսէօ գալուանութեան» գրականութեան բրօֆէսօր ըսելու տեղ, «գոծ մադասիակ» փոխանակ մարդասիրութեան գործ ըսելու:

Ի՞նչ փոյթ, օրիորդ Քոնսթան բոլորովին չլսեց զայս:

Գինի խնդիրը, ինչպէս գիտէք, իրեն համար խնդիր չէր: Ամենէն աւելի կարեւորը սա էր որ տղան նշանաւոր ու ազնուապետական կրթութիւն մը ստանար:

—Օ՛հ, այդ մասին, ըսաւ տիկին Մորոնվալ, ծնեալ Տէքուլթէր, երկար գլուխը ցցելով:

Եւ իր ամուսինը աւելցուց թէ բիմնազիոնը կ'ընդունէր միայն ազնուական տղաքներ, մեծ ընտանիքներու ժառանգորդներ, իշխաններ: Այդ միջոցին իսկ կը կրթէր տղայ մը թագաւորական արիւնէ, Տահոմէի թագաւորին բուն տղան: Ասոր վրայ, Օր. Քոնսթանի խանդավառումը չափ ու սահման չունեցաւ:

—Թագաւորի զաւա՛կ մը... Կը լսէ՞ք, պարոն Ճէք, թագաւորի զաւկի մը հետ պիտի կրթուիք:

—Այո, յարգելի վարժապետը ծանրութեամբ, Նորին Տահոմէական Վեհափառութիւնը ինծի յանձնեց Նորին Արքայական Բարձրութեան դաստիարակութիւնը, և, պարծանք չըլլայ, կարծեմ յաջողեցայ ամեն նկատմամբ մարդ մը ընելու զայն:

Ի՞նչ կրնար ունենալ աւելի փոքր խափշիկը որ հոն կրակը կը կարգադրէր, այդպէս յուզուելով և ածուխի դոյլը շարժելով ձայնի այդ սաստկալի ժխորով:

Վարժապետը շարունակեց.

—Կը յուսամ, և տիկին ալ Մորոնվալ-Տէքուլթէր հոս ներկայ, ինծի պէս կը յուսայ թէ երիտասարդ թագաւորը, իր նախնիքներուն գահին վրայ ելլալուն պէս, պիտի յիշէ բարի խորհուրդները, բարի օրինակները զորս Փարիզի ուսուցիչները տուած պիտի ըլլան իրեն, անոնց մօտ անցուցած գեղեցիկ տարիները, անոնց անխոնջ խընամքները և յարատեւ ջանքերը:

Հօս Ճէք շատ զարմացաւ տեսնելով փոքր խափշիկը որ շըմինէին առջեւ միշտ զբաղած՝ դէպ իրեն դարձուց գանգուր գլուխը և երերուն, թաւալելով իր խոշոր ճերմակ աչքերը, բուռն ու մոլեգին ժխտումի շարժումով մը:

Կուզէր ըսել թէ Նորին Արքայական Բարձրութիւնը բնաւ չ՛պիտի յիշէր Մորոնվալ քիմնազիոնին բարի դասերը, կամ թէ բնաւ երախտագիտութիւն չ՛պիտի յայտնէր:

Այդ մասին ի՞նչ կրնար գիտնալ այդ տղուկը:

Բրօֆէսորին այդ վերջին ճառէն յետոյ, օրիորդ Քոնսթան յայտարարեց թէ, ըստ սովորութեան՝ պատրաստ է վճարել եռամսեան:

Մորոնվալ շքեղ շարժում մը ըրաւ, որ կը նշանակէր. «Ստիպողական չէ:»

Ընդհակառակն շատ ստիպողական էր:

Ամբողջ տունը այսպէս կ'աղաղակէր. իր կտրտած կօշիկերովը, ճաթռտած պատերովը, կտրտած գորգերովը. և Մորոնվալի մաշած հագուստը հետ կ'ըսէր թէ ստիպողական էր, ինչպէս նաեւ խոշոր ծնօտով փոքր տիկնոջ փայլուն և թոյլ պարեգօտը:

Բայց ինչ որ ամենէն աւելի ապացուցուց անիկա, երկու ամուսնոց այն փութկոտութիւնն եղաւ որով գացին ուրիշ սենեակ մը բերել արձանագրութեան շքեղ տետր մը՝ արձանագրելու համար նորեկին տարիքն ու անունը և գիմնազիոն մտնալուն թուականը:

Մինչ այս ծանր խնդիրները կը կարգադրէին, խափշիկը միշտ կծկուած կը մնար կրակին առջեւ ուր իր ներկայութիւնը շատ անօգուտ կ'երեւար սակայն:

Շըմինէն, որ նախ չէր ուզած սպառել փայտի ամենափոքր կտորը, ինչպէս այն ստամոքսները որ ծոմապահութեան պատճառով կը մերժեն ամեն սնունդ, հիմակ անյագութեամբ կը լափէր, իր բովանդակ օդանցքովը արծարծելով կարմիր, քըմշոտ ու խորդացող գեղեցիկ բոց մը:

Փոքր խափշիկը, գլուխը բազուկներուն միջեւ, աչքերը սեւեռուն, գոց վերցնելով, փոքր գիւղին ուրուանկարի մը կը նմանէր այդ շողուն յատակին վրայ սեւ սեւ:

Ճէրանը կը բանար մուշ ժպիտով մը, աչքերը խոշոր խոշոր բացած:

Կարծես ամեն կողմէ կը շնչէր ջերմութիւնն ու լոյսը, կրակարանին ճառագայթումին մէջ մեկնօրէն պարուրուած, մինչ դուրսը, ցած ու դեղին երկինքին տակ՝ ձիւնը կը թաչկոտէր ճեպ ճերմակ:

Ճէք տխուր էր:

Այդ Մորոնվալը չար երեւոյթ ունէր, հակառակ իր թթուանուշ կերպարանքին:

Եւ յետոյ այդ անհեթեթ գիշերօթիկին մէջ տղան ինքզինքը կորսուած կը զգար, ալ աւելի հեռու իր մօրմէն, իբր թէ այդ զուարթ աշակերտները, երկրի ամեն կողմերէն գալով, լըման տխրութիւն մը և երկար հեռաւորութեանց մտահոգութիւնը բերած ըլլային:

Եւ միեւնոյն ժամանակ կը յիշէր Վօժիրարի քոլէժը այնքան ամրափակ, ազնուակիրթ, գեղեցիկ ծառերը, դաշտ ջերմոցը, ամբողջ մթնոլորտ մը անուշութեան, ուշադիր հանդարտութեան զոր զգացած էր երբ տըլան ձեռքը գլխուն վրայ դրած էր պահ մը:

Օ՛հ, ինչո՞ւ հոն չէր մնացած... և երբ այս մտածումը ունեցաւ, ինքնիրենը ըսաւ որ թերեւս հոգ տեղ ալ չպիտի ուզէին զինքն ընդունիլ:

Պահ մը շատ վախցաւ այս մասին:

Սեղանին մօտ, խոշոր արձանատետրին շուրջ, երկու Մորոնվալներն ու Քոնսթանն իրարու հետ կը փափսային իրեն նայելով: Խօսքի բզզումներ, աչքի քթթումներ կը տեսնէր իրեն ուղղուած: Երկար գլխով փոքր կինը համակրանքով կը նայէր իրեն, և Ճէք երկիւղ լեց որ անիկա արդէն պէտք կը մրմնջէր.

«Խե՜ղճ տղայ...»

Ա՞ն ալ:

Ի՞նչ ունէին որ ամենքն ալ կը մեղքնային զինքը:

Սոսկալի բան էր այդ կարեկցութիւնը որուն ծանրանալը կը զգար իր վրայ: Ամօթէն պիտի լար, իր մանկային հոգիին մէջ արհամարհանքով խառն այդ գթութիւնը վերագրելով իր տարազին մէկ մասնաւորութեանը, իր մերկ սրունքներուն և շատ երկար մազերուն:

Բայց նոր մերժումէ մը իր մօր զգալիք յուսահատութիւնը աւելի կ'ահաբեկէր զինքը:

Ցանկարծ տեսաւ որ օրիորդ Քոնսթան պայուսակէն պանքնոտներ, ոսկիներ կը հանէր և մեղմով արտասուած կանանչ հին գորգին վրայ կը շարէր:

Անշուշտ վար կը դնէին զինքը:

Անկեղծ ուրախութիւն մը զգաց, հեք փոքրիկը, առանց միտքէն անցնելու թէ իր կեանքին, իր ամբողջ ողբալի կեանքին դժբախտութիւնն էր որ կը ստորագրուէր հոն, այդ սեղանին վրայ:

Այդ միջոցին, բամբային ահաւոր ձայն մը հնչեց պարտէզին ամայութեան մէջ.

Կուսանք որ կը հանգչիք այս ցուրտ հողին տակ..

Խօսարանին ապակիները դեռ կը դողային, երբ փոքր մարդ մը խոշոր ու կարճ, լոյն ու գէր, սեւ թաւիշէ թագիով մը, մազերը գերծուած, մօրուքը երկժանի ձեւով, մեծ աղմուկով բացաւ դուռը.

—Սրահին մէկ կրա՛կ. գոչեց ծիծաղելի ապշութեամբ: Ասանիկ պերճանք մը. Բէ՛հ. Բէ՛հ: Փոքր տաք երկի՞ր մը առինք ուրեմն... Բէ՛հ, Բէ՛հ.

Երգիչի մոլութեամբ մը, իր ստորերկրեայ ստեղնաշարին խորը հաստատելու համար ներկայութիւնը տօի մը որով կը հպարտանար, նորեկը իր բոլոր ֆրազները կը շնչէր այս Բէ՛հ, Բէ՛հերով, տեսակ մը խռռոցային և խուլ մռնչիւններ որք կարծես այն տեղերէն դուրս կ'ելլային ուսկից ինք կ'անցնէր:

(Շարունակելի)

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՓԵՏՐ. 26,9 ՄԱՐՏ 1896

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆՔ

ՔՐԱՂՈՒՄՆԵՐ
ՄԵՐ ԱՆԳՈՐԾ ԴԱՍԱԿԱՐԳԻՆ ՀԱՄԱՐ

Տէր Խմբագիր,

Մխիթարական է տեսնել որ Արեւելքի միջոցաւ ջատագովուած առաջարկ մը վերջապէս կ'իրականանայ մեր ազգին կողմէն. հետեւաբար, անցեալ օր գոհունակութեամբ ընթերցայ Սկիւտարի մէջ ձեռք բերուած արդիւնքը՝ գոհացուցիչ գէթ առ այժմ. Սակայն փափաքելի է որ ձեր ընթերցողներն ստէպ տեղեկութիւններ հաղորդեն ժողովրդեան՝ ձեր պատուական թերթին միջոցաւ՝ միւս թաղերու մէջ եւս մերոններուն ձեռք առած մանրավաճառութեան ճիւղերուն վրայ, ի քաջալերութիւն այն անգործ անձանց որ տակաւին ծուլապատիկ կը նստին յուսահատ, կարծելով թէ առաջարկուած ապրուստի դիւրամատչելի միջոցները լոկ խաբուսիկ են։

Միայն կէտ մը կայ որոյ վրայ մասնաւորապէս ծանրանալու է և որ դանէն ապրանք գնողներու ուշադրութենէն չի վրիպիր երբեք, այն է Հայ մանրավաճառաց —գէթ մինչեւ հիմա մեր տեսածներուն— քիչ վարմունքն ու կոշտ պատասխանները, երբ տանտիկինները կա՛մ չհաւնին ծախուած ապրանքին և կամ ուզուած գինէն պակաս գին մը տան, մինչդեռ անդին օտարազգիք իրենց անոյշ լեզուովն հրապուրիչ են ամենուն։ Բրտութիւնն ու անքաղաքավարութիւնը խոտելի են միշտ, բայց նա մանաւանդ մանրավաճառութեան մէջ զզուելի կը դառնան. կը յուսամ որ տանտիկիններուն այս արդար գանգատին ա՛լ տեղի չի տրուիր մերազնեայ կողմէ՝ նոյն իսկ իրենց շահուն համար։

Գալով ձեր թերթին մէջ արտատպուած հնգեակ Հայ օրիորդներու անհեթեթ խօսակցութեան, կը ներեմ յուսալ, Տէր Խմբագիր, թէ մտացածին է այն, և կամ թէ առ մեզ հետզհետէ պիտի նուազին այդ կարգի թեթեւսոլիկ աղջիկներ, կեանքի բնական ընթացքովն իսկ. վասն զի մեր ամուսնանալիք երիտասարդներն անշուշտ պիտի նախընտրեն իրենց ընկերուհի ունենալ տանտիկին օրիորդներ քան թէ բանաստեղծական կեանք երազողներ։ Այս խեղճերը թո՛ղ չյուսան իրենց դրամօժիտով իրենց սրտին հատորը գտնել և առնել. արդէն իսկ մեր տնտեսական պայմանները չեն ներեր մեր աղջիկներուն իտէալապաշտ մէյմէկ երիտասարդ գտնել ու ծախսել։ Հետեւաբար, տունը պիտի մնան։ Եւրոպան թէ ասոր օրինակն ի սպառ բժշկէ զայնք օրիորդներն՝ իտէալամոլութենէն։

Միթէ մեր հետեւած դաստիարակութիւնը մեղաւոր չէ՞ արտադրելու այս ձախող արդիւնքին համար։ Միթէ մեր կին դաստիարակներն ալ պէտք չէ՞ որ սորվեցնեն մեր աղջիկներուն ա՛յնքան բարձր թռիչներ չունենալ և նկատել կեանքն ինչպէս որ է իրօք։

ԵՐԿԱԹ

Բերա, 24 Փետր. 1896

* * *

ՏՈՀՄԱՅԻՆ ԲԱՐԵԿԱՐԳՈՒԹԻՒՆ

Փողոցները բուն ծախող հայ մանրավաճառներուն բառ մեծ մասին թերի քաղաքավարութեան վրայ Նամակագրին ըրած դիտողութիւնը դժբախտաբար հիմնուած է իրականութեան վրայ, և մեք ևս «քաղաքավարութիւնը տունէն մէջ» խորագրին ներքեւ մի քանի անգամ նոյն ցաւալի պարագան յիշեցինք այս սիւնակաց մէջ։ Նախանձելով կը դիտենք որ յոյն, պուլկար, նոյն իսկ հրեայ մանրավաճառք շատ աւելի քաղցրութեամբ ու փափկութեամբ կը վարուին իրենց գնորդներուն հետ, մասնաւորապէս կիներուն հետ, մինչ հաղուադէպ չէ մեր բնատոհմիկ «Սամբրեխներուն բիրենէ լսել հեգնական կոշտ խօսքեր՝ երբ սակարկութիւնը չյարմարի, կամ երբ գնորդը ծախել ուզուած ապրանքին չհաւնիլ ընէ։ Մեք ո՛րչափ կը սքանչանանք հայ ձկնորսներուն ծովու վրայ արհեստական ճարպիկութեան ու քաջասրտութեան, նոյնքան ցաւով կը դիտենք հայ ձկնավաճառներուն բրտութիւնը ցամաքի վրայ, երբ յաճախորդին հետ չկարենան համաձայնիլ։ Ազգայիններէ լսած ենք քանիցս անգամ թէ հայ «Սամբրեխներուն կարծես այս ընդածին անկրթութիւնը զիրենք խրտչեցուցած է և յոյնը, պուլկարն, ալպանիացին նախամեծար համարելու մղած է։ Աւելի խորունկ չէ՞ այն դիտողութիւնը թէ «Հայն ամենուն հետ դիւրէ անուշութեամբ վարուիլ՝ ի բաց առեալ իր ազգակցին հետ»։ Ինչ է պատճառն որ հայ գործածող օտարներ գոհ են իրենց մարդոց ծառայութենէն, բայց հայ գործածող Հայեր շատ հեզ կը գանգատին իրենց մարդոց թերի կենցաղագիտութենէն, և յոյն ծառաներու, սպասաւորներու, գործակալներու քաղաքավարութիւնն աւելի կատարեալ կը գտնեն։ Ինչ է պատճառն։ Արդեօք օտարամոլութի՞ւն է։ Բայց արդէն ինչ ըսել է օտարամոլութիւն։ Երբ մարդ իրեններէն դժգոհ ըլլալու պատճառ չունենայ, ինչու ըլլայ օտարամոլ։ Հօս միթէ չկա՞յ բան մը որ ինքնին թերի ըլլայ։ Ոմանք խնդրոյն բացատրութիւնը գտնել կը կարծեն՝ առարկելով թէ «Մեր անխարկած մարդիկ բուն ասիացի են, մինչ ձեր յիշած Յոյները, Պուլկարներն, Ալպանիացիները բուն եւրոպացի են, և ժամանակ պէտք է որ բուն ասիացիին սովորութեանց մէջ մուտ գտանին ձեր պահանջած արեւմտեան քաղաքավարութեան բարքերն ու ձեւերը»։ Դուք գո՞հ էք այս բացատրութենէ, իմ տեղեկութիւնս պիտի չգոհանար ասով. Բայց վերջապէս, այն ձկնորսներ զորս յիշեցինք՝ հետեւոր գաւառացիներ չեն, բուն Պոլսեցի են։ Մեր գաւառացիք, որք ծովեզերեայ գաւառներու բնիկներ չեն, երբեք ծովային կամ ձկնային գործով չեն պարապիր երբ Պոլիս գան։ Մնաց որ, մեք ամենեւին չենք ընդունիր թէ արեւելցիք ի բնէ անքաղաքավար ըլլան։ Նոյն իսկ Եւրոպացի ընկերաբաններն դմայլմամբ խօսած են միշտ արեւելցիներուն չափազանց մանուածապատ և նրբանկատ քաղաքավարութեան վրայ։ Բայց արեւելցի կայ արեւելցի ալ կայ, ինչպէս եւրոպացի կայ եւրոպացի ալ կայ։

Բ. Ք.

Քաղաքական կացութիւն

ԻՏԱԼԱՑԻՔ ՀԱԲԵՇԻՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

Այս խորագիրը շատ պիտի կրդա՞նք լրագիրներուն մէջ. Իտալացիք երկար ժամանակ պիտի մնա՛ն Հաբեշիստանի մէջ։ Ուժեղ կուսակցութիւն մը կայ այսօր որ կ'ըսէ թէ չարժեր աւելի զոհողութիւն ընել, և պէտք է հաշուեյարդարութեամբ փակել այս անշահ գործ։ Շաբաթ օրուան հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Երեսփ. Ժողովոյ այն նիստէն առջն յորում Պ. Քրիսփի հրաժարականը ծանուցեցաւ, Երեսփոխանութեան ալիակողմեան հատուածը գումարուելով, որոշեց խնդրել կառավարութենէն որ Եթովպիոյ պաշտօնութիւնը բոլորովին թողուի։ Երեսփոխանութեան ծայրայեղ ձախակողմն ալ որոշեց պահանջել որ Քրիսփի և պաշտօնակիցք դատի ենթարկուին։ Ումպերթօ Թագաւոր Ռուտինի մարքիզին հետ խորհրդակցեաւ նոր վարչութեան կազմութեան համար։ Արդ, Ռուտինի աջակողմեաններուն պետն է, և եթէ իրեն պիտի յանձնուի նոր Նախարարութիւնը կազմելու գործն, ըսել է թէ Թագաւորն ինքն ևս զՄասսուա և զԷրիթրէա թողլու կողմն է աւելի կամ նուազ։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆՆ
ԵՒ ՈՐՈՇՈՒՄՆՔ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ

Թէ Ամերիկեան Վարչութիւնը (կազմեալ Նախագահ Պ. Քլիվլէնտէ և իւր նախարարներէն) ամեն խնդրոյ մէջ Ամերիկեան Խորհրդարանին որոշումներուն չի հետեւիր, ասոր մէկ նոր օրինակը Քուպայի խնդրոյն մէջ կ'երեւի։ Ահաւասիկ Ռէօթէրի հեռագիր մը, որ կը ցուցնէ թէ Ամերիկեան Վարչութիւնն ինչպէս կը նկատէ Քուպայի խնդիրն։ Այս հեռագիր քաշուեցաւ Ծերակոյտին ծանօթ որոշման տրուելէն առաջ.—

«Վարչութիւնը շատ հոգ կ'ընէ որ Քուպայի խնդրոյն մէջ Խորհրդարանին պահանջումներն յայտնի աննհամաձայնութիւն մը յառաջ չբերեն ընդ մէջ Վարչութեան և Խորհրդարանին։ Կը յուսացուի որ յուզումը վերջանայ առանց ծանր հետեւանքի յանգելու, բաւական է որ աճապարանք չցուցուի։ Վարչութիւնը կը դժկամակի Քուպացիներուն նոյն իսկ օրինաւոր պատերազմիկի իրաւունք ճանչնալու, թո՛ղ թէ Քուպայի անկախութիւնն հաստատելու, և Վարչութեան դժկամակութիւնն հիմնուած է Քուպայի ամերիկեան հիւպատոսաց անկողմնակալ տեղեկագիրներուն վրայ։ Այս տեղեկագիրք կը հաստատեն թէ Քուպայի ապստամբութեան դատը չէ ա՛յնքան զօրեղ որքան Խորհրդարանը կը թուի կարծել, և իրօք արդի վիճակին մէջ, Վարչութիւնն իրաւունք չի տեսներ պաշտօնապէս ճանչնալու ինչ որ անկանոն կռիւ մ'է հրոսակներու (guerilla)։ Ամերիկեան Վարչութիւնը նաեւ ա՛յն կարծիքէն է որ եթէ Քուպացի ապստամբներն իրենք իրենց թողուին, պիտի չկրնան զօրել Սպանիացիներուն դէմ։ Այն հաւատքն ունենալով թէ Խորհրդարանն իրողութեանց վրայ խաբուած և սխալած է, Վարչութիւնը գործերուն ճիշդ վիճակը պիտի հաղորդէ Նախարարական կուսակցութեան ազդեցիկ անդամներուն, և այն կարծիքը պիտի պաշտպանէ թէ Մ. Նահանգները պէտք չէ որ գործօն դեր մը առնուն Քուպայի կռուոյն արդի վիճակին մէջ։»

—Ամերիկեան Վարչութիւնն, որ Քուպա օգնութիւն տանելու համար վար դրած էր Պէրմուտա շոգենաւը, չկրցաւ իր դատն ապացուցանել դատարանին առջեւ, ու հարկադրեցաւ ազատ թողուլ շոգենաւը։

ՍՊԱՆԻՈՅ լրագիրք, որ կուսակցութենէ ալ ըլլան, միաձայն կը յայտարարեն թէ «Քուպայի բնակչաց մեծամասնութիւնը կը համակի մայր-հայրենիքին ընդդէմ ապստամբներուն և բախտախնդիրներուն, որք ծայրայեղութիւններ կը գործեն և ամեն քաղաքակիրթ ազգաց կողմէ դատապարտուելու արժանի են։ Այս ապստամբներ ոչ մին կը կատարեն կը ներկայեն այն պայմանաց որք միջազգային օրէնք և սովորութեամբ պահանջելի են՝ պատերազմիկի օրինական իրաւունքն իրենց ճանչնալու համար։»

ՊՈՒԼՔԱՐԵԱՆ ԳՈՐԾԵՐ.—Սերպիոյ քաղաքական գործակատար Պ. Տանիչ իւր վկայագիրը մատոյց Պուլկարիոյ իշխանին։ Այս վկայագիրք յառաջագոյն ուղղուած էին պուլկար վարչութեան միայն։ Այժմ Պուլկարիոյ իշխանին կ'ուղղուին։ Նոր գործակատարը, Պ. Տանիչ, իշխանին մատոյց նաեւ Աղեքսանդր Թագաւորի մէկ նամակն որով փափաք կը յայտնէ երկու դրացի երկիրներուն մէջ բարեկամական յարաբերութիւնները վերահաստատելու։

—Ֆերտինանտ իշխան առ Պ. Սդոյլով վարդապետն ուղղեց հրամանագիր մը, որով կ'ըսէ թէ՝ հաստատապէս համոզուած ըլլալով որ Պորիս գահաժառանգ իշխանին հոգւոյ որ կրթութեան լաւ խնամ պէտք է տարուի ի ձեռն կարող եկեղեցականի մը որ զայն դաստիարակէ ըստ վարդապետութեան ազգային օրթոտոքս Եկեղեցւոյ, ինք այս պաշտօնին յարմար գտած է Տ. Վասիլի աւագ քահանայն, խոստովանահայրն։ Այս եկեղեցական Մոսքուայի աստուածաբանական Ճեմարանին մէջ ուսած է կրօնագիտութիւն և Հայտելպերկի Համալսարանին մէջ փիլիսոփայութիւն։

—Սոպրանիէի պակասեալ անդամներուն տեղ ընտրութիւնը խաղաղապէս տեղի ունեցաւ. Սոֆիայի մէջ Պ. Զանկով ընտրեցաւ, պետն ռուսասէր կուսակցութեան, որ շատ ուրախ է՝ իւր բաղձանաց համաձայն յարաբերական վիճակ մը յառաջ բերած ըլլալուն համար։ Ամեն ուրեք վարչական ընտրելիք յաջողեցան ընտրուիլ։

ՖԵՐՏԻՆԱՆՏ ԻՇԽԱՆ ԵՒ ԿԱԹՈԼԻԿ ԵԿԵՂԵՑԻ.—Լեւոն ԺԳ Պապն անցեալ Բշ. լրացուց իւր 86րդ տարին։ Այս առթիւ ընդունեց կարդինալներն, և զանազան նուիրերու վրայ խօսելէն ետքը, մասնաւորապէս յիշեց «Պուլկարիոյ Ֆերտինանտ իշխանին հաւատուրացութիւնն», որ «խորին վիշտ» պատճառեր է Պապին, յաւելնելով իշխանն այս գործով ո՛չ միայն իւր այլ և իւր որդւոյն հոգւոյն առողջութիւնը վտանգեց։ Պապը կ'աղօթէ որ իշխանը դարձեալ ուղիղ ճամբու մէջ մտնէ, և իւր բոլոր զօրութեամբ խորհուրդ կուտայ անոր հոն կենալ այժմեան դասալքութենէն։ Պապն այս վերջին խօսքերն այնքան ուժով խօսեր է՝ հակառակ իւր խոր ծերութեան և այնքան բուռն շեշտով ու շարժուածքով որ ներկայք՝ պաշտօնական ձեւակերպութիւնները մոռնալով՝ բարձրաձայն իրենց համաձայնութիւնն յայտներ են։ Ա՛լ պէտք չէ զարմանալ որ նոյն ինքն Ֆերտինանտ իշխան օրթոտոքս ըլլալու վրայ է։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՆՈՐ ԴՐԱՄՆԵՐ.—Բէօրզէն Զայդունկ լրագրի թղթակիցը Փեթերսպուրկէ կ'իմանայ թէ Ռուսիոյ ելմտական Նախարարը վերջնապէս որոշեր է նոր տեսակ դրամ մը հանել, բուլկէն աւելի փոքր դրամական միութիւն մը, որուն անունը պիտի ըլլայ «Րօս» (կամ Ռուս), և արժէքը պիտի ըլլայ 50 քարիք կամ կէս րուպլ։ Փոխանակութեան այժմեան ընթացքով մէկ մարք և ութ հարիւրորդ պիտի արժէ «Րօս»ը։ Այսունհետեւ Ռուսիոյ ամենափոքր դրամը պիտի ըլլայ Րօսին հարիւրորդն, այսինքն՝ կէս քարիքոց։ Պիտի կոխուի նաեւ հինգ Թուղթ րուպլնոց ոսկի դրամ մը (10 Րօսնոց), Զարին Թագադրութենէն առաջ։

ՔՈՒՊԱՑԻՔ կռակի տուեր են 13 քաղաք, և հոս քաշուելով ամրացեր են, Զօր. Վէյլէրի բանակին ժամանումէն յառաջ։ Նոր սպարապետը Քուպացիներուն հետ և նոյն իսկ ոչ-պատերազմիկ հաւատարիմներու հետ խստութեամբ վարուելուն համար շատ կը քննադատուի Մ. Նահանգաց մէջ։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ՊԱՏԵՐԱԶՄՆ Ի ՀԱԲԵՇԻՍՏԱՆ

ՀՌՈՄ, 6 Մարտ.—Ատուայի ճակատամարտին մէջ Իտալացիներուն կորուստն են 4,500 զինուոր և սպայ, որոց 3,000ն Ալպերդոնէ զօրավարի բաժինէն։ Ողջ մնացողները կը հաստատեն թէ զօրքերն սքանչելի ընթացք մ'ունեցան, և բանակին քայքայման և նահանջման պատճառներն էին՝ տեղւոյն լեռնոտ ըլլալն, որով իտալեան զօրքերը կարեւոր կէտերու վրայ շուտով համախմբել անկարելի կ'ըլլար, նաեւ շատ մը սպաներու սպանուիլն և ընդհանուր կերպիւ զօրքերուն անձշելի և դէշ կերպիւ բաշխուած ըլլալը պատերազմի դաշտին վրայ։

—Թագաւորը կը շարունակէ բանակցութիւնները նոր վարչութեան կազմութեան համար։ Շատ մը պետական մարդոց հետ խորհրդակցեցաւ։

ՀՌՈՄ, 7.—Նախարարական տագնապը կը շարունակէ։ Հիմակ ալ կ'ըսուի թէ նոր Վարչութիւնը պիտի կազմուի ի ձեռն Պ. Սարաքոյի, որ Նախորդ Վարչութեան մէջ հանրային շինութեանց նախարար էր։

ՓԱՐԻԶ.—Ելմտացոյցի յանձնաժողովն 5ի դէմ 28 քուէով մերժեց եկամտի վրայ տուրքի ծրագիրը զոր բերած էր ելմտական Նախարար Պ. Տումէ, և որոշեց յանձնարարել կառավարութեան որ ուրիշ ծրագիր մը բերէ, յորում նոր տուրքն աւելի արդար հիման վրայ բաշխուած ըլլայ։

—Ի Քան, վարչապետ Պ. Պուրժուա փոխադարձ այցելութեան գնաց Պ. Կլատստընի, որ այցելած էր Պ. Ֆէլիքս Ֆօրի։

ՄԱՐՍԻԼԻԱ.—Նախագահ Պ. Ֆէլիքս Ֆօռ անհուն բազմութեան մը կողմէ խանդավառ ընդունելութիւն գտաւ, Մարսիլիա իւր այցելութեան առթիւ։ Ի պատիւ իրեն շքեղ ներկայացում Մեծ Թատրոնին մէջ։

ԱԶԳԱՅԻՆ
ԼՈՒՐԵՐ

Արարատ կը գրէ. «Հաղբատի վանահայր Հ. Ցակոբ Վ. Նորատունկեանի վրայ աւազակները գիշերով յարձակուելով՝ սպաներ են և կողոպտեր։ Առ այժմ այդ գործը քննութեան տակ է, և ինչպէս երեւում է՝ ոստիկանութեան պիտի յաջողուի բռնել մարդասպաններին։ Այս սպանութեան պատճառը յափշտակութիւնն է եղել, որովհետեւ Ցակոբ վարդապետ հարուստ հռչակ ունէր»։

—Արարատ կը հրատարակէ Ղարապաղի թեմի վանօրէից վիճակագրութիւնն, յորմէ կ'իմացուի թէ այդ թեմի մէջ 10 վանք կայ, որոնց միայն երկուքին մէջ վանահայր կը գտնուի, միւս մէջ քահանայ մը հաստատեալ է իբրեւ վանահայր, իսկ մնացեալ վանօրէից մէջ չկան ո՛չ վանահայր և ո՛չ պահապան։

—Ս. Էջմիածնէ Հայրապետական Կոնդակաւ յանձնարարուեր է Ամեն. Տ. Մատթէոս Ս. Պատրիարք Հօր՝ լուծեալ համարել Խարբերդցի Տիրքէնեան Պօղոսի պսակն ընդ Ֆալիայի Սրապեան, բստ որում կրօնական Ժողովն վկայեր է թէ Ֆալիա լուսնոտութեան ախտիւ վարակեալ է թէ՛ ամուսնութենէն յառաջ և թէ՛ ետքը։ Պօղոս ի նոր ամուսնութիւն մտնելու իրաւունք պիտի ունենայ։

—Դարձեալ Ս. Էջմիածնէ Հայրապետական կոնդակաւ յանձնարարուեր է Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր՝ թոյլ տալ Տիգրանակերտցի Խաչուհի անուն կնոջ, որ ուրիշի մը հետ ամուսնանայ։

—Դարձեալ Ս. Էջմիածնէ Հայրապետական կոնդակաւ յանձնարարուեր է Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր՝ որ լուծեալ համարի Տօքթօր Մինէճեանի պսակն, և ի նոր ամուսնութիւն մտնելու իրաւունք տայ նմա, իսկ կնոջն՝ ո՛չ երբեք։

Բերայի աղջկանց Արհեստագիտական վարժարանին ձեռագործ արտադրութիւններու առաջին արդիւնքն ի ցոյց դրուեցաւ և ի վաճառ հանուեցաւ երեկ առաւօտ, ինչպէս կանխաւ ծանուցուած էր։

Հարիւրաւոր անձեր, մեծ մասով ընտանիքներ, այցելեցին վարժարանին սրահը և իրենց համակրութիւնը յայտնեցին սկսուած գործին նկատմամբ։

Սէլեան ընտանիքը խորին ցաւօք կը ծանուցանէ իր ազգականներուն և բարեկամներուն թէ,

ՊԵՏՐՈՍ ԷՖԷՆՏԻ ՍԷԼԵԱՆ

իր մահկանացուն կնքեց յանկարծական կերպով, երէկ առաւօտ, կիրակի, իր բնակարանին մէջ ի Գատըգիւղ, ի հասակի 54 ամաց, ի խոր սուգ համակելով իր ամուսինը, զաւակունքը, եղբայրներն ու բոլոր պարագաները։

Յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը պիտի կատարուի վաղը, երեքշաբթի, 27 Փետրուար, Գատըգիւղի Ս. Թագաւոր եկեղեցին, առաւօտեան ժամ 3½ին։

Ազգականք և բարեկամք կը հրաւիրուին ներկայ գտնուիլ։

Գատըգիւղ, 26 Փետր. 96

Ծ.—Գատըգիւղի շոգենաւը Կամուրջէն կը մեկնի ժամ 3ին։

Տօքթօր Յ. Զիլեճեան
ՎԻՐԱԲՈՅԺ ԵՒ ԿԱՆԱՆՑ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ

Ամեն առաւօտ ժամը 2 էն մինչ 6 Իւսկիտար Իճատիէ Քազալ փողոց Թիւ 25 իւր տունը իրեն դիմող ամեն կարգի հիւանդները կը դարմանէ եւ ի հարկին գործողութիւնները ալ կը կատարէ, երկուշաբթի եւ հինգշաբթի օրերն ալ ձրի։

471 4—20

ԴԵՂԱՐԱՆ
ԳԱՌՆԻԿ ՏԱԼԿՃԵԱՆ
ԿԷՏԻԿ-ՓԱՇԱ ՊԱՇՐ Թիւ 7

Գառնիկ Տալկճեան կը ծանուցանէ թէ իւր դեղարանին դէմ բացած մասնաւոր դարմանատան մէջ, յետ այսօրիկ պիտի դարմանեն հետեւեալ Մեծ. բժիշկներն.

Տօքթ. Վարդազար էֆ. ամեն օր մինչեւ կէսօր։

Տօքթ. Նահապետեան էֆ. ամեն երեքշաբթի եւ հինգշաբթի ժամը ութէն վերջը։

Արդէն լաւ դեղերու լաւ եւ խնամով պատրաստելը իրեն սկզբունք ըրած ըլլալով, այս առթիւ կը յայտարարէ թէ, եւրոպական տան մը հետ եղած մասնաւոր կարգադրութեան մը համաձայն, յատկապէս բոստոնայով պիտի բերուին ամեն շաբթու դեղարանին մէջ սպառած դեղերն, եւ ի նկատի առնելով ժամանակիս պահանջումները, խիստ դիւրամատչելի գիներով պիտի պատրաստուին բոլոր դեղերը։

Եւրոպական արտադրութիւններէ զատ, շատ աժան գնով կը վաճառուին «Չամլըճայի» ըմպելեաց գործարանին մէջ Ս. Փամպուքճեանի տեղական զուտ խաղողէ պատրաստուած ընտիր քօնեաքներ եւ գինիներ թէ շիշերով եւ թէ տակառով, ինչպէս նաեւ յատկապէս Տարտանէլէն բերել տրուած քաղցրահամ գինիներ։ Աւելորդ է ըսել թէ դեղարանը դիմող ամեն կարօտեալներ ձրիապէս պիտի դարմանուին։

473 3—15

Ներքին լուրեր

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ.—Նախարարաց Խորհուրդն երէկ իր սովորական նիստը կազմեց նախագահութեամբ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին։

ՊԱՅՐԱՄ.—Պոլսոյ Դատաւորը ձեռնարկեց պատրաստելու վճռագիր մը, որով յառաջիկայ շաբաթ իրիկուն եթէ լուսնոյ մահիկը տեսնուի, կիրակի օրը պիտի սկսի Պայրամը և հակառակ պարագային մէջ, Րամազան ամսոյ երեսուն օրն ամբողջացած նկատելով, երկուշաբթի օրը։

Տ. ԱՆԹԻՄՈՍ ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ.—Յունաց Պատրիարք Ամեն. Տ. Անթիմոս, հինգշաբթի իրիկուն, կայս. պալատ հրաւիրուելով ներկայ գտնուեցաւ Իֆթարի սեղանին։ Ներկայ էին նաեւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսը, Արտաքին ու Ելմտական գործոց Վսեմ. նախարարները, առաջին սենեկապետ Հաճի Ալի պէյ և Լօղօթէթ Սթավրաքի Արիստարքի պէյ։

Տ. Անթիմոս Պատրիարք, պալատական պաշտօնատարի մը միջոցաւ, արժանացաւ կայսերական մեծարանաց։

ԶԱՐԻՆ ԹԱԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ.—Մոնիթէօր կ'իմանայ թէ Զարին Թագադրութեանը ներկայ գտնուելիք օսմանեան պատուիրակութիւն, որուն նախագահն է Փարիզի օսմ. նախորդ դեսպան Զիեա փաշա, պիտի կազմեն Պետական Խորհրդոյ անդամ Թօսթաքի Գարաթէօտորի էֆէնտի և կայսերական անձնական սպայակոյտին Ֆերիգ Շաքիր փաշա։

ԿՐԵՏԷԻ նորընտիր կուսակալ Թուրխան փաշա ու խորհրդականը Եանքօ էֆէնտի, շաբաթ օրը, կայս. պալատ երթալով շնորհակալութիւն մատուցին։

ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆԸ.—Ելմտական Վսեմ. նախարարը նկատողութեան առած է՝ փոխառութեան համար եղած առաջարկութիւններն և խորհրդակցութիւնք կը շարունակուին։

—Մայրաքաղաքիս սեղանաւորներէն մէկ քանին, շաբաթ օրը, Մալիյէի պաշտօնատունը գացին և երկար տեսակցութիւն մը ունեցան Վսեմ. Նախարարին հետ։

—Օսմ. Պանքային ընդհ. տնօրէն Սըր Էտկար Վինսընդ, այն տեսակցութեան մէջ, զոր անցեալ օր ունեցաւ Ելմտական Վսեմ. Նախարարին հետ, խօսեցաւ փոխառութեան խնդրոյն համար՝ Վիեննայի մէջ իր կատարած բանակցութեանց վրայ։

Պ. ՔԱՆԲՈՆ.—Ֆրանսական դեսպան Պ. Քանպօն, որ Գահիրէ կը գտնուի, ի մօտոյ իր կնոջը հետ մայրաքաղաքս պիտի դառնայ և յետոյ Փարիզ պիտի երթայ։

ՊԵՏԱԿԱՆ Խորհրդոյ վերաքննիչ ատենին ընդհանուր դատախազ Եանքօ էֆէնտի Կրետէի կուսակալութեան խորհրդական անուանուած ըլլալով, ընդհանուր դատախազի պաշտօնը կը վարէ օգնականը՝ Ֆաիգ պէյ։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ նախարարութիւնն սկսաւ քննել յառաջիկայ 1312 տարուան նիւթական ելմտացոյցերն, զորս ղրկած են կառավարական պաշտօնատունք և զօրաբաժիններու հրամանատարք։

ԹՂԹԱՏԱՐԱԿԱՆ բարենորոգմանց յանձնաժողովն որոշեց որ Հայտար Փաշայի նամակատան մէջ, ինչպէս կ'ըլլայ Սիրքէճիի նամակատան մէջ, կապուին թղթատարական պայուսակներն և շրջան պաշտօնեաներն ալ Հայտար Փաշա փոխադրուին։

—Հեռագրական ու թղթատարական վերատեսչութիւնը ծանոյց ամեն կողմ թէ այցետոմսի մը վրայ երբ ցաւակցութեան կամ շնորհաւորութեան սկզբնատառերէն զատ ուրիշ ձեռագիր բառեր գտնուին, անոնց իւրաքանչիւրէն՝ իբրեւ նամակ՝ քառասուն փարա առնուի։

Պ. ԿԱՄԲՈՆ ՕՊՈՒԱՆՕ, Օսմ. Պանքայի ընդհանուր տնօրէնի օգնականը, հազար ֆրանք նուիրեց Լինիօն Ֆրանսէզ ընկերութեան, որուն հիմնադիրներէն մին է։

ԶԱՒԱՐԻ ԿՈՄՍԸ.—Աւստրիական դեսպանատան կցորդներէն Զաւարի կոմսն, որ ամիսէ մը ի վեր բացակայ էր, մայրաքաղաքս դարձաւ։

Պ. ՖԻԼԼԱԼԻԹԻ, նորընտիր երկրորդ քարտուղար ռումանական դեսպանատան, մայրաքաղաքս ժամանեց։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպանատան պահականաւը՝ Լէվրիէ, որ Իզմիրի ծովախորշը գացած էր, Պոլսոյ նաւահանգիստը դարձաւ։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանը, շրջաբերական մը ուղղելով մետրապոլիտներուն և առաջնորդաց, հրաւիրեց մասնաւոր ցուցակի մը մէջ նշանակել հարկ եղած տեղեկութիւններն ի մասին այն կրօնական հաստատութեանց՝ եկեղեցի, վարժարան և անշարժ կալուածներ, որք բուն իսկ օրթոտոքսներու սեփական ըլլալով, պուլկարաց կամ ռումէններու ձեռքն անցած են։

—Բերայի նախորդ եպիսկոպոս Տ. Իէնոնատիոս, որ Մէսէմպրիայի (Արեւելեան Րումէլի) մետրապոլիտ կարգուած էր, հրաժարեցաւ այդ պաշտօնէն։

Պ. ԿՐՈՍՀՕԼՑ, ընդհանուր տնօրէն արեւելեան երկաթուղեաց, որ մայրաքաղաքս բացակայ կը գտնուէր, շաբաթ օրը վերադարձաւ արեւելեան ճիւղերաց կառախումբով։

ՈՒՐՖԱՅԻ նորընտիր կառավարիչ Եահեա Տէտէ փաշա իր պաշտօնատեղին ժամանեց։

—Նախորդ կառավարիչ Հասան Րիզա փաշա մայրաքաղաքս եկաւ։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ դեսպանատան երկրորդ քարտուղար Պ. Էլլիոթ վերջերս Գօնեա ժամաներ և տեղւոյն անգլիական հիւպատոսին հետ այցելութիւն տուեր է կուսակալ Ալի Քեմալի փաշայի, որ հետեւեալ օրը փոխադարձ այցելութեան գացեր է։

ԳՕՆԵԱՅԻ ռուսական հիւպատոս Պ. Աղեքսանդր Լէվինսքի Էնկիւրի երթալով մէկ քանի օր մնալէ յետոյ, անկէց Գայսէրի գացեր է։

ԻՆՖԼՈՒԷՆՑԱ.—Գօնեայի մէջ ինֆլուէնցան սաստիկ կերպով ճարակած է։

Պ. ՎԻՆՍԸՆԴ ՔԱՅԼԱՐՏ, անդամ օսմանեան Հանրային Պարտուց վարչական ժողովին, մէկ քանի օրէն մայրաքաղաքս կը դառնայ Եւրոպայէն՝ ուր կը գտնուի ժամանակէ մը ի վեր։

ՊԱՇՏՕՆԵԱՑՔ.—Նախարարաց Խորհրդոյ որոշմամբ գրուեցաւ ամեն կողմ որ երբ պաշտօնէի մը պաշտօնանկութիւնը կամ փոփոխումը հարկ դատուի, պատճառները բացորոշ կերպով տեղեկագրուին և միանգամայն այդ կարգի պարագաներու մէջ օրինաց և կանոնաց համաձայն շարժուի։

ՀԱՆՔ.—Այտընի Գուշատա գաւառակին Զիրքինճէ գիւղին մէջ գտնուած գլըմնիտի (զըմբարա) հանքի մը համար՝ վաճառական Պ. Էռնէսթ Էպլուէթի և Պետրոս Պալեան ու Պետրոս Սիմոնեան էֆէնտիներու միջեւ ծագած անհամաձայնութեան վերաբերեալ գրութիւնք յանձնուեցան Պետական Խորհրդոյ։

ՔԱՐԱՓԱՆՑ սակացոյցերու բարեփոխման խնդրոյն համար յանձնաժողով մը կազմուած է, որ ի մօտոյ խորհրդակցութեանց պիտի ձեռնարկէ։ Այդ յանձնաժողովը, որ Խարիճիյէի մէջ ի նիստ պիտի գումարի, պիտի կազմեն Առեւտրական ու Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան օտար դեսպանատանց և քարափանց ընկերութեան կողմէ կարգեալ պաշտօնեաներ։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ Պարտուց վարչութեան մետաքսի ճիւղին տնօրէն Թորգոմեան էֆէնտի Սէլանիկ գնաց՝ հոն հաստատելի շերամաբուծական աշխատանոցին նկատմամբ քննութիւններ կատարելու համար։

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐԻ Երկրագործական Դրամական սնտուկէն տասը հազար ղրուշ յատկացուեցաւ՝ մէկ քանի կարօտ երկրագործներու՝ երկրագործական գործիքներ տալու համար։

ՄԱԽՍՈՒՍԷԻ վարչութիւնը որոշեց շոգենաւային երթեւեկութիւն մը հաստատել Ադրիական ծովուն և Կ. Պոլսոյ միջեւ։ Երկու շոգենաւեր յատկացուած են՝ միշտ երթեւեկելու համար Կ. Պոլսոյ ու Աւլօնիայի միջեւ։ Այդ շոգենաւեր Ադրիական ծովու բոլոր նաւահանգիստները պիտի հանդիպին։

ԹԷՆՊԷՔԻՐԻ ՌԷԺԻՆ.—Ելմտական նախարարութեան խորհրդականին նախագահութեամբ կազմեալ յանձնաժողովը, շաբաթ օրն ալ ի նիստ գումարուելով, Թէնպէքիի Ռէժիին յատուկ գործերու վրայ խորհրդակցութիւններ կատարեց։

ՊԱՀԵՍՏԻ ԶՕՐՔԵՐ.—Ե. Զօրաբանակին յատուկ Համայի ու Հօմսի պահեստի զօրաց վաշտերն արձակուեցան։

ԶԻՆՈՒՈՐՔ.—72րդ գունդին Պ. և Դ. վաշտերը Տէպրէի մէջ կազմակերպուեցան, Զ. վաշտն, որ 450 հոգիէ կը բաղկանայ, Մանասըրի մէջ՝ և 66րդ գունդին Պ. վաշտն ալ Սէլանիկի մէջ։

ԻՍԼԱՄ ՈՒԽՏԱՒՈՐՆԵՐ.—Մախսուսէի Թօրոսօս շոգենաւով՝ Պոլսեցի, Պուխարացի, Սմիւռնացի և այլ տեղացի բազմաթիւ իսլամ ուխտաւորներ շաբաթ օրը Հիճազ ուղեւորեցան։

ՕՍՄ. ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ սահմանագլխոյ գծիչներ դիր-գնդապետ Խամտի Մահիր պէյ՝ իր թարգմանին հետ՝ Զիւէֆճէ գնաց՝ Սերպիոյ սահմանագլխոյ գծիչներ դիր-գնդապետ Պ. Պրանքօվիչի հետ, բստ օրինի, սահմանագլխոյն վրայ խորհրդակցելու համար։

Պ. ԷՄԻԼ ՌՈՒԼԷ, որ Կարմիր ծովու քարանթինայի կայարաններու շինութիւններուն յանձնառու է, Եւրոպայէն մայրաքաղաքս եկաւ և չորեքշաբթի օրը Գամարան պիտի ուղեւորի։

ՕՏԱՐ ՄԱՐՏՆԱՒԵՐ.—Անցեալ շաբթու, կ'ըսէ Իգտամ, Պէյրութի նաւահանգիստը ժամաներ են՝ Ռօտնէ, Թրաֆալկար և Բէնպօ անգլիական մարտանաւերն, որք օսմանեան բերդը ողջուներ են և այս վերջինն ալ փոխադարձաբար պատասխաներ է։

ՄԱՔՍԱՅԻՆ վերատեսչութիւնն որոշեց որ բուրդը վրան գտնուած ոչխարի մորթերէն մաքսատուրք առնուի՝ բուրդերը բացառութիւն մը կազմելու պայմանաւ։

ՄԱՐՏԻՆԻ (Տիարպէքիր) նորընտիր կառավարիչն իր պաշտօնատեղին ժամանեց։

ՎՃՌԱԲԵԿ ատեանը վաւերացուց Եղեռնադատ ատենի վճիռն ի մասին Սաբրհարդի ծանօթ ոճրագործութեան, որուն զոհ գացած էին Ճէվահիրճեան տիկինը Թագուհի ու որդին։ Ամբաստանեալներէն Լազ Գասէմ ու Հասան, ինչպէս կը յիշուի, մահուան դատապարտուած էին և Խզըր ու Ալի՝ տասնըհինգական տարուան տաժանակիր աշխատութեան։

ԵՂԲՕՆԱՏԱՏ ատեանը շաբաթ օրը դատեց Նուրի անուն մարդ մը, որ իր կինը վիրաւորած էր սպաննելու դիտաւորութեամբ: Նուրի դատապարտեցաւ երեք տարուան տաժանակիր աշխատութեան և իբրեւ վիրաբուժական ծախք՝ երեք հարիւր ղրուշ վճարելու իր կնոջը:

ՁՄԵՌԸ.— Տրապիզոնէն եկած հեռագրոյ մը համաձայն, Տրապիզոնի մէջ առատ ձիւն տեղացեր է և գիւղերու ճամբաները գոցուեր են:

—Անցեալ շաբթու Գօսօվաի մէջ ու շըրջակայքը ձիւն տեղացեր է: Գալղանտէլէնի կողմը մէկ մեթրի հասած է ձիւնին բարձրութիւնը:

Գավալաէն կը գրեն Փետրուար 17 Թուականաւ թէ երկու շաբաթէ ի վեր սաստիկ ձմեռ ըրեր է: Ձիւն ու անձրեւ տեղացեր և փոթորիկներ ծագեր են: Ութ օր շոգենաւ չէ գացեր տեղւոյն նաւահանգիստը:

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

Թէեւ առեւտրական հրապարակը բաղձալի գործունէութիւնը չունեցաւ, սակայն ընդհանուր կացութիւնը բաւական բարւօքեցաւ, ինչ որ յուսալի կընէ թէ գործառնութիւնք ի մօտոյ պիտի վերսկսին:

6,000 քիլէ կարծր ցորեն հասան և ծախուեցան Րուսճիքի ու Էտիրնէի տեսակները՝ օխան 27 փարաէն: 20,000 քիլէ կակուղ ցորեն հասան զանազան տեսակ և ծախուեցան 11-11½ ղրուշի: 14,000 քիլէ Վառնաի ու Պալըքէր ցորեն հասաւ և տակաւին չվաճառուեցաւ: Կիրքա ու Ազիմա ոչ հասաւ և ոչ ծախուեցաւ: Եգիպտացորենի վրայ գործ չեղաւ, կարժէ օխան 17 փարա: 300,000 օխա գարի ծախուեցաւ՝ արտածման համար՝ 19½ փարաէն օխան:

Հաճարի և վարսակի վրայ գործ չեղաւ. կարժեն 17-18 փարա օխան: Ընթացիկ գործեր եղան Թեփի վրայ. կարժէ 13¼-13½ փարա օխան:

Ալիւրներէն հասան 3,700 պարկ՝ Օտեսա, 2,000 Վառնա, 1,000՝ Մարսիլիա և 600 Իպրայիլ, որոց 4,000ը ծախուեցաւ ընթացիկ գիներով:

Լուբիաէն 600 պարկ վաճառուեցաւ՝ տեղական սպառման համար՝ 129-130 ղրշ. ըստ տեսակին:

Սիսեռի, բակլայի, սուսամի, կտաւատի, կանեփի ու խաշխաշի հունտի և կորեկի վրայ գործ չեղաւ. կ'արժեն 48-50, 23, 70, 42-43, 52, 64-65 և 34½ փարա օխան: Ընկոյզի և կաղինի վրայ գործ չեղաւ. առաջնոյն գինն է 53-55 փարա օխան և երկրորդինը՝ 63 ղրուշ կենդինարը:

Աֆիոնի և թիֆթիքի վրայ գրեթէ գործ չեղաւ: 32 պարկ դեղին ճէնկրի ծախուեցաւ, Թոքատ, հին հունձք, 52 փարաէն օխան: 64 պարկ դդղի խէժ, որուն 38ը, Եօզղատ, Էնկիւրի, Նիյտէ, սպիտակ, 20—22¾էն. 10ը Էնկիւրի, 17½էն, 12ը Նիյտէ, դեղին 14½էն և 4ը Էնկիւրի, ծալօ 9½ ղրուշէն օխան:

Ալքոլներէն հասան 36 տակառ Ուլաշօֆքա, 32՝ Վարշավիա, որք ծախուեցան 43 46½ օխան մէկ օսմանեան ոսկւոյ, ըստ տեսակին:

Գաղթաքերբերէն 900 պարկ խահուէ հասան և ծախուեցան հարիւր օխան 11-13 25 օսմանեան ոսկւոյ: 7,500 պարկ Թրրէօժէր շաքար հասաւ ու 500ը ծախուեցաւ 103-105 ղրուշի, ըստ մաքրին: 1500 պարկ ռուսական շաքար հասնելով 500ը ծախուեցաւ 92 ղրուշէն:

1000 պարկ Ռանկունի բրինձ հասաւ և ծախուեցաւ 90 ղրուշի: 500 պարկ եգիպտական հասաւ ու ծախուեցաւ 70-80 ղրուշի:

1300 սնտուկ Ֆունիքէ ու Աբօլլօն մոմ հասան՝ որոնցմէ 800 սնտուկը ծախուեցան 54½-55 և 62 ղրուշի սնտուկն, ըստ տեսակին:

Ռուսական քարիւղի վրայ սահմանափակ գործեր եղան՝ սնտուկը 38 ղրուշէն, ոսկին հարիւր ղրուշի հաշւով: Թրանսիթով եղած վաճառումները գինն է 34 ղրուշ:

ԿԻՒՅՕ ԽԱՅԾՂԱՆ է—ամփոփուած ըմպելի—որ ծառայած է Փարիզի եօթը մեծ հիւանդանոցներուն մէջ կատարուած փորձերուն, ընդդէմ ցնցղատապերու, հարբուխներու, դժուարաշնչութեանց, հիւծախտի, փղոցներու, խռչակատապերու, կրիբի կամ ինֆլուէնցայի, և, առհասարակ ցնցուղներու և Թոքերու հիւանդութեանց դէմ: Մէկ սրուակը կրնայ ծառայել պատրաստելու խայծղանի տասներկու ջուրի լիտրա: Սուրճի մէկ դգալը կը բաւէ մէկ գաւաթ ջուրի մէջ:

Այն անձինք որ չեն կրնար շատ խմել և որ կը ճամբորդեն՝ խայծղանի ջուրին տեղ երկու երեք Կիւյօ քափսիւլ կուտեն ճաշէ անմիջապէս առաջ: Ամենէն սաստիկ հազը կը հանդարտի քանի մը օրուան մէջ: Կիւյօ քափսիւլները ուրիշ բան չեն եթէ ոչ Կիւյօ խայծղանը հաստատուն վիճակի մէջ:

Իւրաքանչիւր սրուակ կը պարունակէ 60 ճերմակ քափսիւլ որոնց ամեն մէկուն վրայ կը գտնուի հնարիչին անունը: Հինցած հարբուխներու, ցնցղատապերու, դժուարաշնչութեանց, թլուածքներու դարմանումը Կուտրոն Կիւյօի միջոցաւ՝ օրը հազիւ տաս տասնըհինգ սանդիմ կը նստի:

Իբրեւ կեղծ մերժել Կուտրոն Կիւյօի (հեղուկ կամ քափսիւլ) ամեն սրուակ որ իր պիտակին վրայ չի կրեր հասցէն Լ. Ֆրէր Տուն, 19, Ժաքօպ փողոց, Փարիզ, միակ Տունը ուր կը պատրաստուի ճշմարիտ Կուտրոն Կիւյօն (հեղուկ և քափսիւլ): Ա 1—6

LERAS

Աղջկանց շատ վարժարաններու մէջ բժիշկներն ամենամեծ յաջողութեամբ կը յանձնարարեն Լըրաի ֆոսֆադ տը ֆէռը՝ քլորոզը բուժելու, ախորժակը բանալու և բնական ուժն ու կորովը տալ մարմնին, ու գիրացնել արբունքի դժուարին աճումը: Միակ երկաթախառն դեղն է այս որ պնդութիւն չըներ և շուտով օգուտ կ'ընէ:

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ

Կրէտէի նահանգին կուսակալ անուանեցաւ Արտաքին գործոց նախկին նախարար Թիւրխան փաշա:

Նոյն նահանգին կուսակալութեան խորհրդական անուանեցաւ Պետական Խորհրդոյ վերաքննիչ ատենին ընդհանուր դատախազ Եանքօ էֆէնտի:

Պալաի աստիճան տրուեցաւ Պետական Խորհրդոյ անդամներէն Շիւքրի պէյի և Պաղտատի, Պասրայի ու Մուսուլի կուսակալութեանց Կ. Պոլսոյ գործակատար Խայրի էֆէնտիի:

Իւլայի առաջին աստիճան՝ Պետական Խորհրդոյ անդամներէն Ճավիտ պէյի և Էնկիւրիի նախնական դատարանին առաջին նախագահ Էմին էֆէնտիի:

Իւլայի երկրորդ աստիճան՝ Պոլսոյ Ապահովութեան Սնտուկին տնօրէն Հաճի Մուհիպ Րեմզի պէյի:

Մուշի նաիպ անուանեցաւ Սըլերգի նաիպ Իպրահիմ Խոնճէմ էֆէնտի, որուն յաջորդեց Մուշի նաիպ Օսման էֆէնտի:

Տիարպէքիրի Ջիզրէի գաւառակին նաիպ անուանեցաւ Թէնոսի նախորդ նաիպ Եաղուպ Րիւքնէտտին էֆէնտի:

Առաջին կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Սպարապետի Դրան ընդհանուր հաշուակալութեան երկրորդ ճիւղին նախագահ Րամի պէյի և Սպարապետութեան պաշտօնատան նախագահի օգնական Սամըզ պէյի:

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՋԵԿՈՒՑՈՒՄՆԵՐ

Հետեւեալ Պաշտօնական Ջեկուցումները հաղորդուած են ի հրատարակութիւն.

«Երէկ իրիկուն, կիրակի, պարսկական դեսպան Միրզա Մահմուտ խան պատիւ ունեցաւ Եըլտըզի կայս. պալատին մէջ իֆթար ընելու Ցեառ. Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհեալ արտօնութեամբ, և Վեհափառութեան ներկայանալու պատւոյն արժանացաւ:»

—«Էնկիւրիի կուսակալութիւնը հեռագրած է Ներքին գործոց նախարարութեան թէ Իսկիլիպ գաւառակին մէջ, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, 107 տղաքներ պատուաստուած են:»

«—Փետրուար 24 Թուականաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին ուղղեալ հեռագրեր ծանուցած են թէ Պիթլիսի, Սըվազի, Գօնեաի, Մուսուլի, Խարբերդի, Հալէպի, Էրզրումի, Տիարպէքիրի, Պրուսաի, Էնկիւրիի, Ատանաի և Տրապիզոնի նահանգաց մէջ ալ, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ:»

ՀԵՐՔՈՒՄ ԱՏԱ-ԲԱԶԱՐԷՆ

Օրագրոյդ 5604 թուոյն մէջ, Բաղդայեն խնդիրներ յԱտաբազար վերնագրին տակ քաղուած մը կարդացինք, որուն կուգամ պատասխանել:

Նախ, բոլորովին սուտ է այն լուրը թէ Նիկոմիդիոյ Գեր. Առաջնորդը ուզած ըլլայ Ս. Լուսաւորիչ թաղի վարժարանին տնօրէն կարգել իր ձեռնասուններէն Արժ. Կարապետ վարդապետ, որ երբ քաղաքս եկաւ, նոյն թաղի ազգ. վարժարանին, առ ի չգոյէ ուսուցչի՝ այս օրուան պէս անկերպարան վիճակ մը ունենալով, Թաղ. Խորհրդոյ խնդրանաց վրայ հաճեցաւ օրը մէկ երկու ժամ դասախօսել, որպէսզի՝ որքան կարելի է՝ վարժարանին աշակերտներն ամփոփ պահուին ու չցրուին. յետոյ՝ երբ տեղւոյս ազգայնոց հրաւէրին վրայ՝ Գեր. Առաջնորդ Սրբազանը քաղաքս ժամանեց, յիշեալ Ս. Լ. Թաղի Պատ. Խորհուրդը երկիցս դիմում ըրաւ Ն. Գերապատուութեան որպէս զի հաճի իւր հաւանութիւնը շնորհել Կարապետ վարդապետի պաշտօնավարութեանը համար, բայց երկու անգամին ալ առաջնորդ Սրբազանը բացարձակապէս մերժեց եղած խնդիրն, իր պէտքը առարկելով:

Այս է ահա բուն իրողութիւնը, որ՝ ինչպէս կը տեսնուի՝ պատմուածին բոլորովին հակառակն է. ճիշդ այսպէս է նաեւ Ս. Ստեփաննոս թաղի քահանայացուի խնդիրը:

Այս փոքրիկ թաղը կը հաշուէ գրեթէ 100 (հարիւր) տուն ազգային, և ունի մէկ քահանայ. 76 ստորագրութեամբ հանրագրութիւնով մը թաղեցին կը դիմէ Գեր. Առաջնորդ Ս. Հօր, խնդրելով որ ուրիշ քահանայ մ'ալ ձեռնադրէ իրենց, որոշելով նաեւ ընծայացուն. Ն. Գերապատուութիւն կը մերժէ նաեւ այս խնդիրն առարկելով որ, գէթ առ այժմ՝ իրենց թաղին նման աղքատ թաղի մը անկարելի է պարտկել երկու քահանայ: Եւ այս խնդիրն ալ կը փակուի այսպէս, նոր վէճերու դուռ բանալով միմիայն Պ. յօդուածագրին երեւակայութեանը մէջ:

Յօդուածագիր պարոնը որ իւր անունը պահելու խոհեմութիւնը միայն ունեցեր է, փոխանակ իրողութիւնները խեղաթիւրելով հրապարակ նետելու անխիղճ յանդգնութիւնն ունենալու, լաւ կ'ընէր՝ եթէ յիշեալ թաղերու ազգ. վարժարանաց իրօք արգահատելի վիճակը բարուքելու միջոցները ցոյց տար, քանի որ պիտի զգուշանար անշուշտ այդ անբարեկարգութեանց պատճառներն ի վեր հանելէ:

Ա. Ս. ՋԱՐԲՃԵԱՆ

21 փետր. 96, Ատաբազար

ԱԶԳ. ԹՐԱՄՈՒԷՅԻՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Ընկերութիւնը իր գիծերուն համար ձիերու պէտք ունենալով, այն անձինք որ կը փափագին ստանձնել անոնց հայթայթումը՝ յանձնառութեանց տետրին մէջ գրուած պայմաններուն համեմատ, կրնան ներկայանալ ընկերութեան կեդրոնատեղին, (քարտուղարութեան գրասենեակ) ամեն օր, մինչեւ ամսոյս 10, կէսօրէն յետոյ ժամը 2էն 4, յիշեալ յանձնառութեանց տետրը տեսնելու և իրենց առաջարկներն ընելու գրաւորապէս: 2—4

ՍԿՍՆԱԿ ՈՒ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԻՒՆ

Բ.

Թէ ինչո՞ւ մեր ուսանողները կանուխէն կը գրեն, այդ չէ յուզած խնդիրս, անշուշտ երբ ո և է մէկը գրելու կը հետամտի, առանց սկսնակի շրջանէն անցնելու գրող չըլլար: Բայց մեր սկսնակները սովորութիւն ըրած են առանց պատրաստուելու, առանց պէտք եղած մտաւորական պաշարն ունենալու՝ հրապարակ նետուիլ: Ասոր համար է որ մեր [illegible] չոր խեղճ ու կրակ բանաստեղծութեանց հատորներ կը հրատարակեն, որոնցմէ շնորհքով բան մը չեն կարդացած, իրենց բոլոր գրական մթերքը թարգմանածոյ վէպերու և հայ օրաթերթերու ընթերցումէն անդին չանցնիր: Եթէ հայերէն սանկ քիչ մը շնորհքով շարադասել գիտես, գրէշդ վարդագոյն մելանով մէջ թաթխէ ու տաղաչափ մը կամ սիրուն ոլորակ (rondeau) մը գրէ. հոգ չէ թէ գրածիդ մէջ գաղափար, մտածում չկայ եղեր, ասդիէն անդիէն բանագողութիւններ ըրած ես եղեր, չէ՞ մի որ ամեն մարդ ատանկ կ'ընէ:

Մտքս սխալ չհասկցուի, նորէն կ'ըսեմ, թէ մեր ուսանողներուն կանուխէն գրականութեան մէջ նետուելուն կուսակից եմ, բայց կը մտածեմ որ շատ լաւ կ'ըլլայ որ իրենց գրութիւնները՝ իրենց մտիկ ու չօշափելի նիւթերու վրայէն քաղեն, տպաւորութիւն մը զգալով գրեն չէ թէ թուղթերէն գոց եղած պարբերութիւններ կրկնելով:

Երբ մեր սկսնակ գրողները բանաստեղծութեան սկսին, լուսինէն, ծաղիկէն ու թռչնիկէն յետոյ սիրոյ վրայ կը ծարտեն, առանց սիրած ըլլալու ու սիրոյ վրայ անդրադարձած ըլլալու կեանքի մէջ, միայն չի բաւեր հպատակիլ պատանեկան կուրծքի տակ թրթռացող տարտամ ու անորակելի զգացումներու, որոնք հազիւ կ'արթննան:

Սխալ ու անընական է այն ուղղութիւնը որով մեր սկսնակները կը կարծեն թէ բանաստեղծութիւն, ստանաւոր գրելով բարձր գրականութիւն ըրած կ'ըլլան, գիրենք շրջապատող միջավայրը, բարքերն ու նախապաշարումները չեն որ կը հետաքրքրեն իրենց գրիչը, այլ միշտ բարձր, դէպի վեր, ամպերուն մօտիկ, կապոյտ երկնքին մէջ, կամ վարը աղջկան մը յորդ մազերը դեղձան. անոնց համար չէ օգտակարն ու հասկնալին, այլ վերացական ու մտքի գիրագոյն հաճոյք առթողը:

Զարմանալի է սակայն. կարծես թէ գրականութեան մէջ բանաստեղծութենէ զատ ուրիշ սեռ չկայ. ձգեցէ՛ք այդ քերթելու փափագը, եթէ չգիտէք յաջողիլ, եղէք խորհող, վիպագիր, հրապարակագիր, վերջապէս ուրիշ ճիւղի մը տուէք ինքզինքնիդ. է՛հ, ա՛լ ճշմարիտ որ ձանձրացանք, միշտ սիրոյ այդ պա՛յմանադրական ձեւերը, միեւնոյն տափակ բառերը, միշտ գեղեցիկ մազեր, կրակ ու բոց աչքեր ու սանք միշտ կրկնուած օղորմելի ու ձանձրացուցիչ ոտանաւորներու և արձակ բանաստեղծութեանց մէջ. չեմ ըսեր սէրը արհամարհեցէք, ընդհակառակը ըրէք սիրոյ վրայ ուսումնասիրութիւններ, բայց ո՛չ կեղծ ու պատիր ոտանաւորներ:

Եւ ի՛նչ, միթէ աշխարհի վրայ չի՞ կան ուրիշ դրուագներ վսեմ ու խռէական: Դպրոցական յիշապատկերը անուն վիպակին մէջ ի՛նչ գեղեցիկ էր Աննայի անձնուիրութիւնը իրեններուն համար ու որչափ վսեմ այն դիւցազնութիւնը, որով կրցած է անհամարհել իր տենդոտ սէրը:

Անցողակի ըսեմ թէ բանաստեղծութիւնը է՛ն շատ լլկուած բանն է մեր մէջ. վարժարաններուն մէջ հեգնօրէն «բանաստեղծ» կը կոչեն աշակերտ մը, որ քիչ շատ շարադրութեան դասը լաւ կը պատրաստէ. մեր գրականութեան մէջ, շատերը բանաստեղծութեան նկատմամբ արգահատանք զգալու ձեւեր կ'առնեն, զանոնք տխեղծ ու տկար էակներ նկատելով ու յետոյ գիտութեան ուսուցիչները որոնք բանաստեղծութիւնը կ'արհամարհեն տղոց առջեւ:

Հակառակ այս ամենուն, նորէն ձախաւեր բանաստեղծներ ունինք, որոնք բանաստեղծութիւնը կը կարծեն սահմանափակուած ըլլալ քանի մը յանգաւոր տողերու մէջ. ո՛չ, սխալ է այդ ըմբռնումը, անոր սահմանը շատ ընդարձակ է, մարդուն ամբողջ էութիւնն է որ կ'ընդգրկէ:

ԿԱՅԾ

Աստի անտի

ԴԱԶԱՆԱՄԱՐՏ

Նիւ-Եօրքէն կը հեռագրուին մանրամասնութիւնները պայքարի մը որ տեղի ունեցեր է Ջէնդրըլ Բարքի յատկացուած գազաններու շրջափակին մէջ:

Ահագին պօա օձ մը իր տուփէն խոյս տուած էր և սողալով յաջողած էր մտնել մեծ վանդակի մը մէջ ուր Թեքսասի երկու արջեր կային:

Հսկողութիւն կատարողներն իմացան արջերուն ահաւոր խանչիւնները: Վազեցին և տեսան որ պօան արդէն փաթթուած էր արջերէն մէկուն շուրջը և յամրաբար կը ճխլխլէր զայն, մինչ միւս արջը կը փորձէր բերանը առնել սողունին գլուխը:

Օգնութեան հասնողները զինուեցան երկաթէ ձողերով և փորձեցին ազատել պօան որ թող տայ արջը: Բայց այս վերջինը կը ցցէր գլուխը և անմիջապէս երերցնելով իր լեզուն պատրաստ կ'երեւէր նետուելու իր յարձակողներուն վրայ, մինչ իր օղակները կամաց կամաց, քիչ քիչ կը սեղմուէին հետզհետէ աւելի սաստիկ, աւելի սոսկալի:

Երկրորդ արջը արիաբար կը պաշտպանէր իր ընկերը և յաջողած էր շատ տեղերէն վիրաւորել օձը որ յանկարծ թակուելով թողուց իր որսը և նետուեցաւ իր յարձակողին վրայ որուն շուրջը պլլուեցաւ իսկոյն: Խեղճ արջը սաստկապէս ոգորեցաւ, գետին քաշկռտուելով: Յետոյ յանկարծ յաջողեցաւ բռնել պօաին գլուխը. ուժգնութեամբ գոցեց կզակները և ակռաներովը խորտակեց իր թշնամիին գլուխը:

Օղակները թուլցան և օգնութեան հասնողները այլեւս վանդակէն դուրս քաշեցին հանեցին մեռած սողունը:

Իսկ արջերը մէկ ժամէն աւելի գետին փռուած մնացին, անշարժ, հազիւ շունչ առնելու կարող:

ԿԻՅԵՕՏԻՆԻՆ ԴԵՂ

Կիյեօտինը մօտաւոր ապագայի մը մէջ անհետանալու սահմանուած կերեւի: Գերմանացի գիտնական մը առաջարկեր է Վիլհէլմ կայսեր՝ որ այդ մահատու գործիին տեղ ասիտ քառպօնիք գործածուի: Իր խօսքին նայելով, շատ պարզ կերպով կրնայ կատարուիլ այս բան: Դատապարտեալը սնտուկի մը մէջ կը դրուի ուր ասիտ քառպօնիք կը ներմուծեն. երբ այս կազը դատապարտեալին բերնին ու քթին ծակերուն հասնի, իսկոյն շնչափողերու ընդարմացում մը և կատարեալ նուաղում մը կը պատճառէ, որ մահ առաջ կը բերէ, առանց ո՛ր և է ցաւի:

Սակարան

ՂԱԼԱԹԻԱ, Փետր. 26/9 Մարտ 1896

Անուանակ. եւ Վճարեալ			Անուանք Արժեթղթոց	Ընթացիկ Գիներ	
100		1881	Քնս. Սէրիա A } 1%	59	20
100			» » B	37	30
100			» » C	22	10
100			» » D գոցուած	24	13
400			բացուած	24	14
100			միջօրէ	23	33ք.կ.
100		1870	Րումէլ. Երկթ. գոցուած	122	25
Ֆր. 500			բացուած	122	50
			միջօրէ	122	52
Անվ.	Վճր.				
20	10	1890	Օսմանիէ 4%	—	—
22	11	1869	Քրէտի Ժէն. Օթ.	8	20
10	5	1872	Օսս. Օթ. տը Շ. է Վ.	4	25
140	140	1878	Լաւրիումի	60	—
500	300	1889	Անատոլուի (Բժթ.	695	—
500	500		Երկաթուղիի (Պրթ.	315	—
20	8	1882	Թրամուէյ (Բժթ.	9	05
500	500		(Պրթ.	495	—
500	200	1883	Թմ. Ռէժի	17	18ք.կ.
1.40	1.40	1892	Օսմ. Սիկարէթ 6%	1	82
11	5½	1893	Օսմ. Ապահովգր. Ընկ.	5	65
500	500	1882	Ջրի Ընկ. Տէրքոս	395	—

ՄԹԻԼԱՆՑ (Բրիմ) ԵՒ ՎՐԱՑ	Օ. Ո.	Ղրշ.
8 օրուան համար 1000 հատի	5	—
1 ամսուան համար	8	—
1 օրուան համար	1	50
Միջօր	—	—
Կանխիկ (Հէվալէսիզ)	—	—

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ			
Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	110	½
Փարիզ »	Ֆր.	22	82½
Վիեննա 8 օրուան	Ֆիոր.	10	85
Պերլին չէք	Մարք.	18	42½

ՄԹԻԼԱՆՑ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ՎՐԱՑ			
8 օրուան համար 25 հատի	Ֆր.	4	50
1 ամսուան համար	»	6	50

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ			
Անգլ. ոսկի	Օ. Ո. 100 ղրշ.-էն	110	10
20 Ֆրանքնոց		87	30
20 Մարքնոց (Գերմանական ոսկի)		107	20
Քրիմից		51	10
Բուալլ Աղթալրամ		8	52
Մէճիտիյէ		108	23
Մանր արծաթ		102	10
Մէճալիք		98	20
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի		9	

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ 9 Մարտ		
Քոնսոլիտ Օսմ. B Կնկւ. Ֆր.	— —	—
» » C » »	22	37
D (Բացուած »	— —	—
(Գոցուած »	22	17
Րումէլիի Երկաթուղի »	124	—
Բրիտրիդէ »	478	75
Մաքսային Պարտաթուղթ »	497	50
Օսմանիյէ »	433	75
Ռէժիի Բաժնեթուղթ »	403	25
Պանք Օթոման (անուանական.) »	696	81
Ռանթ Ֆրանսական 3% »	102	62
» 4½% »	106	07
» Իտալական »	78	92
Քրէտի Լիոնէ »	787	50
Քրէտի Ֆոնսիէ »	— —	—
Քոնդուար տ'Էսքոնդ »	— —	—
Ցուէզի Բաժնեթուղթ »	— —	—
Եգիպտական Միացեալ »	528	75
Չէք Լոնտոնի վրայ »	25	220

ՎԻԵՆՆԱ 9 Մարտ		
Րումէլիի Երկաթուղի Ֆիորին	61	—
Օսմ. Ռէժի »	189	—
Փոխանակ. Լոնտոնի վրայ ի տես	120	—
» Փարիզի »	— —	—

ԼՈՆՏՈՆ 9 Մարտ		
Քոնսոլիտ Օսմանեան A Ա. Ո.	59	
» » B »	37	87
» » C »	— —	—
D (Բացուած »	— —	—
(Գոցուած »	21	87
Օսմ. Փոխ. 1891ի 4% (Եգիպ. բեհ.)	— —	—
» » 1894 3½% (Եգպ. Հրկ.ով)	— —	—
Պանք Օթոման (վճարեալ)	14	—
Ս. յոլնի Երկաթուղի »	12	—
Միացեալ Եգիպտական »	104	25
Առանձնաշնորհեալ »	— —	—
Անգլ. Քոնսոլիտէ »	109	06
Պուլկար. Փոխառ.	— —	—
» » Նոր 6%	96	25
Ռանթ Հելլենական 5% 1881 »	30	50
» » 5% 1884 »	30	50
Փոխանակ. Փարիզի վրայ 3 ամիս	25	360

ՊԵՐԼԻՆ 9 Մարտ		
Օսմ. Փոխառութիւն 1888ի Մարք	—	—
Րումէլիի Երկաթուղի »	111	87
Անատոլուի Երկթղ. ¼ Պրթղթ. »	— —	—
Փոխանակ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս	20	400
» Փարիզի » 3 ամիս	— —	—
Մակեդոնիոյ Երկաթուղի		

ՏՈՐԹԷՕՐ Ս. ԽԱԶԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՎԿԱՅԵԱԼ, [illegible]
(Հաստատեալ յամին 1852)

Նորաձեւ գործիքի մը միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակռաները, մէկ անգամէն վայրկենապէս կը լեցնեն, ցաւով դիմել եւ բուժուած վերադառնալ: Կատարելագործեալ եղանակաւ, ոսկեզ, ճաշակաւոր, եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն (ըստ տարիքի), ծամողութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ: «Սկոռբիթ» կոչուած բերնի հիւանդութիւնը, երեք այցելութեամբ կատարելապէս կը բուժեն, ինչպէս նաեւ Թմրեցուցիչ դեղերու, եւ նորաձեւ [illegible] միջոցաւ առանց ցաւի ատամնահանութիւն:

Թիւ 396 Մեծ Փողոց Բերա, (Եանիի զարեջրատան վրայի յարկը ճիշտ Զպուքճեանց դիմաց). Գատըգիւղի յաճախորդք կրնան դիմել նաեւ իրենց բնակարանը Թիւ 1 Նոր բացուած Խրիսօվելի փողոց ամէն օր:

Ե. Գ. Հաւասարելու համար Եւրոպիոյ եւ Ամերիկայի առաջին կարգի Ատամնաբուժներուն՝ ձմեռները կիրակի օրն ալ, ինչպէս նաեւ մինչեւ կէս գիշեր հիւանդ կ'ընդունին Բերայի գործատեղինին: 410

SIROP DE RAIFORT

Տղոց համար ամենէն արագ և ամենէն անվնաս մաքրողականն է Ռէֆօրի օշարակը որ հանրածանօթ է ընդդէմ աւշականութեան, միսերու թուլութեան, փշտիկներու, վիզի գնդիկներու բորբոքման դէմ ազդեցութեան պատճառաւ, Կրիմօի օշարակը ֆրանսական դեղագրոց գրքին մէջ արձանագրուած է և պաշտօնապէս արտօնուած ի Ռուսիա, Իտալիա, Սպանիա, Փորթուգալ եւայլն:

ԿՈՄԻՏԱՍ Ա. ՈՍԿԵԱՆ
ԱՌՁԵՌՆ
ԲԱՌԱԳԻՐՔ
ՀԱՅԵՐԷՆ—ԳԱՂՂԻԵՐԷՆ
ՆՈՐ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ (Երկրորդ)
ՈՒՂՂԵԱԼ ԵՒ ՅԱՒԵԼԵԱԼ
ԱՒԵԼԻ ՔԱՆ 50,000 ԲԱՌ, ՈՃ ԵՒԱՅԼՆ

Բազմաշխատ հեղինակին սոյն օգտակար գործը կը բովանդակէ հին եւ նոր հայերէնի գրեթէ բոլոր բառերն զատ, գիտական եւ արուեստական բազմաթիւ բառեր, ոճեր եւ ասացուածներ համարժէք իրենց Գաղղ. Թարգմանութեամբն: Բառից զանազան առումները բացատրուած են բազմաթիւ օրինակօք: Սոյն խնամք եւ յոյժ կարեւոր գործը ճշմարիտ առաջնորդ կրնայ ըլլալ ուսանողներու ի Գաղղիերէն լեզուի, ինչպէս նաեւ սոյն լեզուի ուսման պարապողներու առ հասարակ:

Գործոյն վերջը աւելցուած է գաղղիերէն լեզուի անկանոն եւ պակասաւոր բայից պարզ ժամանակներու մէկ ցանկն համարժէք պիտանի եւ կարեւոր ծանօթութեամբք, որք մեծապէս պիտի օգնեն ուսանողին:

Էջ իբր 1000, ընտիր թղթի վրայ մաքուր եւ յստակ տպագրութեամբ եւ զօրաւոր կազմով, որք բառարանի մը համար գրեթէ նոյնքան գնահատելի են որքան պարունակութիւնը:

Գին { Զօրաւոր խաղթօնէ կազմ 25 Դհ.
Լաթակազմ 27, Կիսակաշի 32 »

Կեդրոնատեղին է Ց. Մատթէոսեան վաճառատունը, Թիւ 27 Ֆինճանճըլար Եօղուշու Կ. Պոլիս: Կը գտնուի Պ. Պալենցի եւ բոլոր հայ գրավաճառաց քով, ինչպէս նաեւ Բերա Մեծ փողոց Վ. Աւյազի եւ Պայլի գրատուններըը եւ Ղալաթիա Մահմուտիէ ճատտէսի Թիւ 42, Ռոմիան եւ Ընկ. Թղթավաճառանոցն:

Տղայոց սնունդ.—Ֆոսֆաթին Ֆալիէր:

ՀԱՅ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՆՈՑ
ՂԱԼԱԹԻԱ
Ա. ՓԱՆՈՍԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.
32. Վոյվոտա փողոց. Օսմ. Պանքային դէմ. 32
Ընտիր ապրանք, ուղիղ կշիռ, չափաւոր գիներ
Յանձնարարութիւնք առանց ծախքի կը ղրկուին մինչեւ տուն: 333

THE
LANCASHIRE
INSURANCE
COMPANY
ՀԻՄՆՈՒԱԾ Է 1852 ԻՆ
ԸՆԿԵՐԱՑԻՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Յ'ԱՆԳԼԻԱ
Lancashire Insurance Buildings»
Exchange Street Manchester
Դրամագլուխ 3,000,000 անգլ. ոսկի
Պահեստի գումար 1,372,875 »

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Հրդեհի դէմ ապահովագրութիւնը, ամեն տեսակ քարուկիր ու փայտաշէն կառուածներու վրայ, կահերու և ապրանքներու վրայ և այլն, յոյժ նպաստաւոր պայմաններով ու սակերով:

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

Այս ընկերութիւնը յոյժ բարձր աստիճանով կը ներկայացնէ բոլոր այն առաւելութիւնները զորս կրնան փափագիլ կեանքերնին ապահովագրել ուզողները, ամբողջ կամ խառն՝ որոշ պայմանաժամով:

Ամեն տեղեկութեանց համար դիմել ընդհ. գործակալներուն, (Bond Sellar & Cie.) Պոնտ Սելլէր և Ընկ. Բիւչիւք Թիւնէլ խան, Ղալաթիա: 427

ՍՏՈԴԻ ՄՕՐԻՒԻ ՁԿԱՆ ՕՃԱՌԱՆ

Եըլտըզ, Կ. Պոլիս, 13 դեկտ. 1888

Պարոնայք Սգոդ եւ Պօուն,

Կը ցաւիմ որ պաշտօնական զիրքովս կարող եմ փորձեր ընել, այլ համաձայն ուրիշներուն փորձերուն եւ այն բժշկաց որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը յայտարարեմ որ ձեր Մօրիւ ձկան իւղի եւ ավո Այվիձակին մէջ դիւրաւ խմուելով եւ մարսուելով, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս ախտա բուժական գիտութիւնն ի վաղուց անտ ռհչակած է, մասնաւորապէս այդ յաջող պատրաստութեան մէջ: ՏՐ. Ս. Ս. ՄԱՎՐՈՅԷՆԻ ՓԱՇ
Բժիշկ Վեհ. Սուլթանին

ԱԶԴ

1312 մարտ ամսուն մօտենալուն, յորում տեղի կունենայ ոգելից ըմպելիներու տրոց առաջին վճարումը, Օսմ. Հանրային Պարտուց ընդհ. տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ Կ. Պոլսոյ և արուարձաններու գինեվաճառներու թէ, կանոնագրին 14րդ յօդուածին համեմատ, պարտին անձամբ ներկայանալ ներկայ փետրուար ամսուն մէջ ըմպելիներու տեսչութեան ի Կ. Պոլիս, վճարման փոխարէն արտօնագիր ստանալու համար:

Կը ծանուցուի նաեւ ոգելից ըմպելի վաճառողներուն թէ նոյն տեսչութիւնը այսօրուընէ սկսած է հաւաքել տուրքը և թեզքերէներ յանձնել: Անոնք որ մինչեւ յառաջիկայ մարտ 1 չներկայանան ստանալու օրինական թեզքերէն, առանց բացառութեան պիտի ենթարկուին օրէնքին տրամադրած պատիժներուն: 3—3

ԱԶԴ. ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՈՒՑ

Օսմ. Հանրային Պարտուց վարչական խորհուրդը կը ծանուցանէ հասարակութեան թէ 1896 մարտ 1/13էն սկսեալ կէս առ հարիւր (½%) տոկոս մը պիտի վճարուի Օսմ. Հանրային պարտուց փոփոխեալ արժէթղթոց թիւ 25 կտրոնին վրայ:

Յիշեալ արժէթղթերու տոկոսի վճարումները պիտի կատարուին կտրոններուն վրայ ցուցուած բոլոր քաղաքներուն մէջ մինչեւ 1896 օգոստոս 12:

Այս պայմանաժամէն անդին միայն Պոլսոյ մէջ վճարելի պիտի ըլլան: 4—5

ՎԱՃԱՌՈՒՄ
ՀԱՐԻՒՐԻՆ ԵՐԵՍՈՒՆ ԶԵՂՉՈՎ

Պ. Լօկա. Խուէսի չուխաի վաճառատան մէջ՝ Ղալաթիա Վօյվօտա ճատտէսի Խորասմճը փողոցին գլուխը՝ կը գտնուին ամենէն ընտիր չուխաներ ու զավլիներ, որք, ներկայ Թուականէն մինչեւ մէկ ամիս, հարիւրին երեսուն զեղչեալ գինով պիտի վաճառուին: Հասարակութիւնը կը հրաւիրուի օգտիլ այս վաճառումէն:
473 4—15

ԹԷՅ, ԹԷՅ, ԹԷՅ
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՏՈՒՆ ԹԷՅԻ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1880
Կ. [illegible]
Յ. [illegible]
MARQUE DEPOSÉE
Կ. ՊՈԼԻՍ, Չէլալ Պէյ Խանն Թիւ 10
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ
Եամանեաց գլխաւոր քաղաքաց մէջ
ՉԻՆԻ, ՃԱՎԱՅԻ, ՍԷՅԼԱՆԻ, ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԹԷՅԵՐ
Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ վաճառում
Որակի, չափի եւ գինի մասին կատարեալ ուղղամտութիւն
Զգուշանալ մեր մարքային Կեղծերէն

ԻԼԱՆ ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԵՐԻ

Նիզամիէ էլպիսէ անպարը իչուն միւպայեա օլունմագ իւզրէ մէվգրի մինագասայա գօնուլան 100,000 արշուն ճէտիտ սիյահ եւեն չերիտին պէհէր արշուն ճէտիտ 8½ փարատա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ չուպալը րուամրին 26ընճը բազար իրթէսի կիւնինէ գատար մինագասասընա տէվամ օլունարագ մէզգիւր կիւնտէ գարարը գաթիի վիրիլէճէկինտէն իթաա թալիպ օլանլարըն մագամը ալիի Սէրասքերի լէվազըմաթը ուսումիէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր: Նօ. 41

Եանիա վէ Մէվազրինտէ պուլունան Ճիւնուտը Ճէնապը միւլիէչեանէ իտարէսի իչուն մուգթազի օլուպ մահալլինճէ մէվգրի մինագասայա վազ օլունմըշ օլան Մըսըր բիրինճինին պուրաճա իթասընա թալիպ օլանլարըն մագամը ալիի Սէրասքերի լէվազըմաթը ուսումիէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր: Նօ. 42 1—3

Պէշինճի Օրտուի Հիւմայուն մէրքէզի իլէ ճիվարընտա պուլունան վէ պուլունտուրուլաճագ օլան ասաքիրը շահանէյէ մուգթազի օլուպ մահալլինճէ մէվգրի մինագասայա վազ օլունան էրգ իլէ սատէնին իթասընա Տէրսաատէթճէ թալիպ օլանլարըն մագամը ալիի Սէրասքերի լէվազըմաթը ուսումիէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր: Նօ. 43 1—3

GEBRÜDER BOMONTI
ՊՈՄՈՆԴԻ ԵՂԲԱՐՑ
ԳԱՐԵՋՈՒՐԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆ Ի ՖԷՐԻ ԳԻՒՂ
Կ'ԱՐՏԱԴՐԷ ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՋՈՒՏ ԳԱՐԵՋՈՒՐ
ՏԱԿԱՌՈՎ ԵՒ ՇԻՇՈՎ ԸՍՏ ԲԱՒԱՐԻՈՅ ԴՐՈՒԹԵԱՆ
ԵՒ ԱՌԱՆՑ ԱՍԻՏ ՍԱԼԻՍԻԼԻՔԻ
Գործարանն Եւրոպական վերջին դրութեամբ կազմաւորեալ է:

ՌՈՍԻԱ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

1881 Մարտ 20ի կայս. հրամանով արտօնեալ է
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ
Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մօրսքայա 37
Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.—ԿԵԱՆՔ.—ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.—ԱՐԿԱԾՔ

Ընկերային դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած	4.000.000 ռուբլի
Երաշխաւորութեան գումար	63.000.000 ֆրք.
1894ի հասոյթը	24.500.000 »
1881էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է աւելի	90.000.000 »

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ՊՕՂՈՍ ՍԻԳԵՐ
Պոլիս Չելեպի Օղլու խան, Թիւ 22, 23

Փինիք Ընդհ. Գործակալութեան
Ս. ՀԻՒՐՄԻՒԶ

Մասնաճիւղ Գալաթիա, Չէօմլէքճի փողոց, 14
Գործակալ Ս. Ժ. ՌՈՒԲԲԷՆ ԵՒ ԸՆԿ. 52

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգլ. Ոսկի 1,000,000

“ՖԻՆԻՔՍ”

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ՚է՝ որոյ բաժնետէրք Անգլիոյ ամենահարուստ և համբաւաւոր դրամատէրներ են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18.000.000 Անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։ 326

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ՚ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և մեծ դիւրութեամբ ապահովագրելոց, որք ունին լիակատար [illegible] ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍԹԻԱՆ Ի ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց
Գալաթիա, Պանք Օթօմանի վարի քովը ի Վիթալիս խան, գետնայարկ Թիւ 1։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ ԸՍՏ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿԻ ՎԵՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
1892 ՕԳՈՍՏՈՍ 2/14ԻՆ — 20 ՍԷՖԷՐ 1310

Ապահովագրութիւնք ՀՐԴԵՀԻ, ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ, ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԱՅԼ ԱՄԵՆԱՅՆ ՎՆԱՍՈՒՑ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, Կ. ՊՈԼԻՍ · ԵԵՆԻ ԽԱՆ, ՔԱՐԱՔԷՕՅ, ՂԱԼԱԹԻԱ 28

ԿԻՒՉԵԼ ԳՕՏՈՒԼԱՐ (Բարֆիւմըրի)
ED. PINAUD
PARIS
37, Պուլվար տը Ստրազպուրկ, 37
Բէրաքէնտէ մաղազաս։
30, Պուլվար տէ Իթալիէն, 30

ԷՏ. ՊԻՆՕ
Մաղազասընա մախսուս
ԻՔՍՈՐԱՔԻԱՐԻ ԿԻՒՉԵԼ ԳՕՏՈՒԼԱՐ
ԻՔՍՈՐԱՔԻԱՐԻ Խիւլասա
ԻՔՍՈՐԱՔԻԱՐԻ Սապուն
ԻՔՍՈՐԱՔԻԱՐԻ Բօմատա
ԻՔՍՈՐԱՔԻԱՐԻ Եաղ
ԻՔՍՈՐԱՔԻԱՐԻ Բուտրա
ԻՔՍՈՐԱՔԻԱՐԻ Թուալէթ սիրքէսի (վինէկր)
ԻՔՍՈՐԱՔԻԱՐԻ Պրիլեանթին
ԻՔՍՈՐԱՔԻԱՐԻ Գոզու չիչէկը
ԻՔՍՈՐԱՔԻԱՐԻ Թուալէթ սույը
ԻՔՍՈՐԱՔԻԱՐԻ Գոզմէթիք
Գուլէթ վէրիճի ԳԸՆԱ, ԳԸՆԱ ՍՈՒԻԵԸ պաշա մախսուս գայիտէյի սըհհիյէ
Բարիզին 1889 սէրկիի ումումիսի ՊՈՒՔԷԹԻ
Մէնեքշէ իյիսի բէք նէֆիս գօգուլար
Մէնեքշէ Թէֆարիք
Փէյաղ էլիոթրոբ չիչէյի — Թէճասուս
Զամբագ բուտրասը (իրիս)
Բարմ մէնեքշէսի
Մարուֆ խիւլասասընտան աշա ասըլ թէն բուտրասը
Տիւ Թէմփլէմէնէ վէ տիւ պըրըզիա մախսուս իքսիր։

MORRHUOL CRÉOSOTE
DE CHAPOTEAUT

ՄՈՐՀԻՈԼ ՔՐԷՕԶՕԴԷՆ կը պարունակէ մայրի քրէօզօդին բոլոր ազդեցիկ տարերքը։ Հզօր միքրոպասպան մ՚է. ցնցղատապերու, հարբուխներու, կոկորդի ծիւրախտին, հիւծման, կուրծքի երկրորդ և երրորդ աստիճանի հիւանդութեանց դէմ յոյժ ազդեցիկ դարման մ՚է։

Փարիզ, 8, Վիվիէն փողոց
և բոլոր դեղարանները

NAVIGAT [illegible]

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Նաւերու երթեւեկութիւնք

Բշ. 26/9 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Գշ. 27/10 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը ժամ 2ին յետ միջօրէի, Պիրէոսի ճամբով
Դշ. 28/11 Սուրհանդակ դէպի Փորթ-Սայիտ նաւահանգիստները մինչեւ Պաթում, առաւօտեան ժամը 11ին։
Դշ. 28/11 Սեվաստաբօլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Եշ. 29/12 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։
Ուր. 1/13 Աղեքսանդրիոյ Սուրհանդակ, ճանապարհով Սուրիոյ նաւահանգիստները երկու շաբաթը անգամ մը ժամը 4ին։

ԱԶԴ.— Փետր 27/10, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող գուղեւորք Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիփօլի, Պէյրութ, Եաֆա եւ Փոր-Սայիտ գաւառ շոգենաւին 268

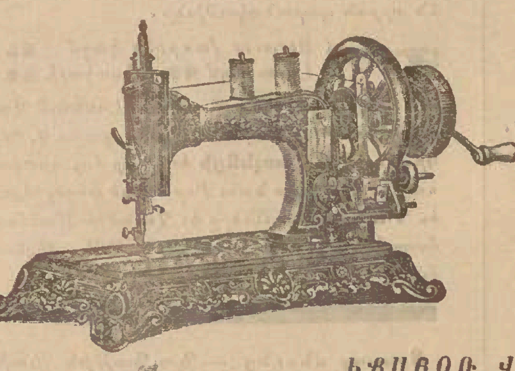

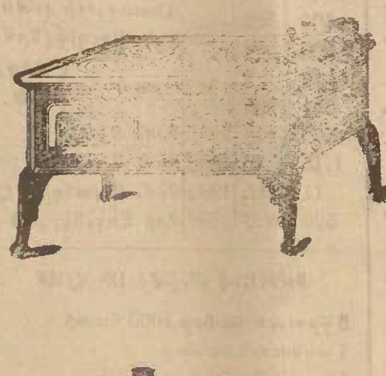

ԷՔՍԹՐՕՄ ՎԷՌՊԱՆՏ
ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ
ՄԵՔԵՆԱՅԻՑ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒ
ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆՆԵՐՈՒ
ԱՐՏԱԾՄԱՆ ՀԱՄԱՐ
ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ,
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՇՐՋԱՆԱԿ

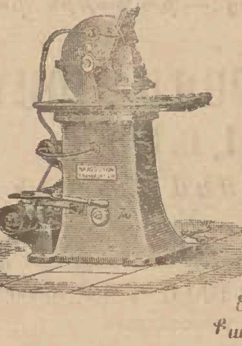

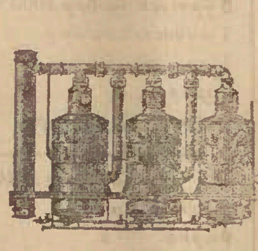

Ցուցադրութիւն մեքենաներու եւ գերմանական ճարտարագործութեան այլ նիւթերուն Գալաթիա, Բէր էմպէ Բազար եւ Մէհրէմէ փողոց, Թիֆաք էթ խան [Նախկին Լեպլոնաւոն Րէժիի]

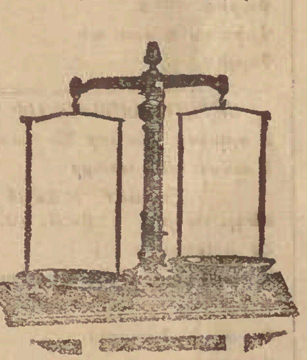

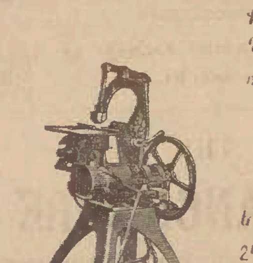

Մեծ մթերք զանազան մեքենաներու, որք են՝ շոգեշարժ մեքենայք, կազով ու քարիւղով շարժող մեքենայք, որոց մէն շարժման կը դրուի ինք յաճախորդն ուզէ։ Պարզ քարիւղի լամբարը մէկ ժամուան մէջ 0.4 լիդրերամ կը սպառէ, այսինքն ժամը 15էն 20 փարա։ Կը գտնուին նաեւ ճախարակներ, ծակող մեքենաներ, բերան բացող մեքենաներ, երկաթահիւսք եւ թանձրաքարտէ թիթեղահատներ, թիթեղագործութեան, դարբնութեան, կոպղարարութեան, ատաղձագործութեան մեքենաներ, ջրհաններ, հերկագործական մեքենաներ, շաղախ, գերմանական երկաթէ գերաններ, ասֆալտ, խայծղանաւոր քարդոն, խոհանոցի անօթք, կազի լամբարներ, ճեմիշի կաղմածք, պիսիքլէդ, կարի մեքենայ, եւն. եւն.

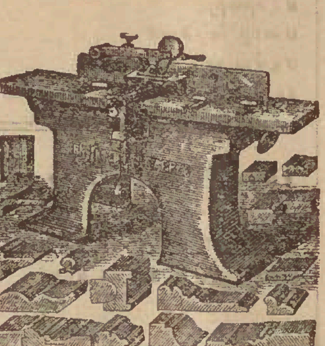

Մասնաճիւղք
Աթէնք, [illegible] փողոց, 11 [illegible]
Ներկայացուցիչք
[illegible]
[illegible]
[illegible], Զմիւռնիա, Բաղդատ, [illegible] Վոլօ, Աղեքսանդրիա, Դամասկոս։ 360

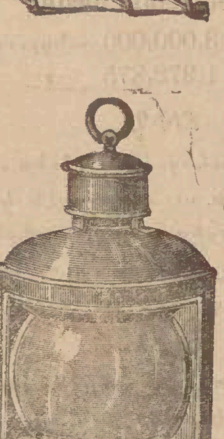

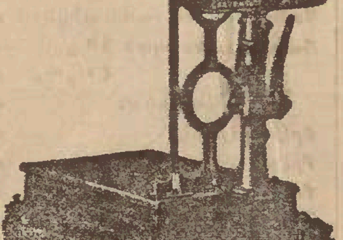

EMULSION SCOTT

(ՄՈՐՈՒԻ ՕՂ.ԵՐԷԿ)
ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ՃՈՒՏ ԻՒՂ
[illegible]
Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԿՈԹԻ և ՊՕՈՒՆԻ
ի Նիւ-Եորք

Կաթի չափ անուշահամ է
Մորթե ձկան համ եւ իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, հիփոֆոսֆիդներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խուլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճողոպրութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, անուշ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն։

Կը վաճառուի ամեն դեղատան և դեղագործաց քով։
Գործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՅՐԷԼ

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	ֆրանք 8.000.000
Պահեստի գրամ	» 10.028.000
Տարեկան հասոյթ	» 23.250.000

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ՚ապահովագրեն մթերանոցներ և [illegible] և սոյնս մէջ գտնուած վաճառքներ և [illegible] խիստ չափաւոր սակագնօք
894 [illegible] Ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ
ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ-Գափու, Աճէմեանց խան, 12, 13, 14

ՍԱՆԴԱԼ ՄԻՏԻ

ՄԻԱԿ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՄԻՋՕՐԻ ՀՈՏԱՒԷՏ ՍԱՆԴԱԼՈՎ

SANTAL MIDY

ՍԱՆԴՕԼ ՄԻՏԻ

Անցնաւ. կը լինէ սէրմերը, քիմելորը, միզապարկերը, 48 ժամուան մէջ կը բուժէ հոսումները. յոյժ ազդեցիկ է միզանցքի հիւանդութեանց մէջ, միզանցքաբորբոքման, արիւնամիզութեան, առանց մէջ [illegible] պատճառելու զոր առաջ կը բերեն անգուշ և այլ դեղերու հետ խառն սանդալները։
Ամէն քարտիւլ ՄԻՏԻ անունը կը կրէ։
Ամէն դեղարանները

ԱԶԴ

Կը յանձնարարուի ամեն անոնց, որք տօնական օրերու առթիւ հագուստի պէտք ունին, զայն գնելէ առաջ անգամ մը այցելել Գարամուսալի գործարանին կեդրոնական վաճառատունը ի Մէրճան, Համիտիյէ Իմարէթին դէմ մասնաճիւղն եւ ի Մահմուտ Փաշա Ապուտ էֆէնտի Չարշուսը՝ պատրաստ զգեստեղինաց վաճառատունն, ուր արանց եւ տղայոց համար պատրաստ հագուստներ կան ճարտար ձեւողներու ձեռամբ պատրաստուած ինչպէս նաեւ արանց հագուստի եւ կանանց կրկնոցներու յատուկ լաւ տեսակէ կերպասներ վերջին նորաձեւութեանց համաձայն եւ տեղական արտադրութենէ։ Գիները խիստ աժան են։ 3—10

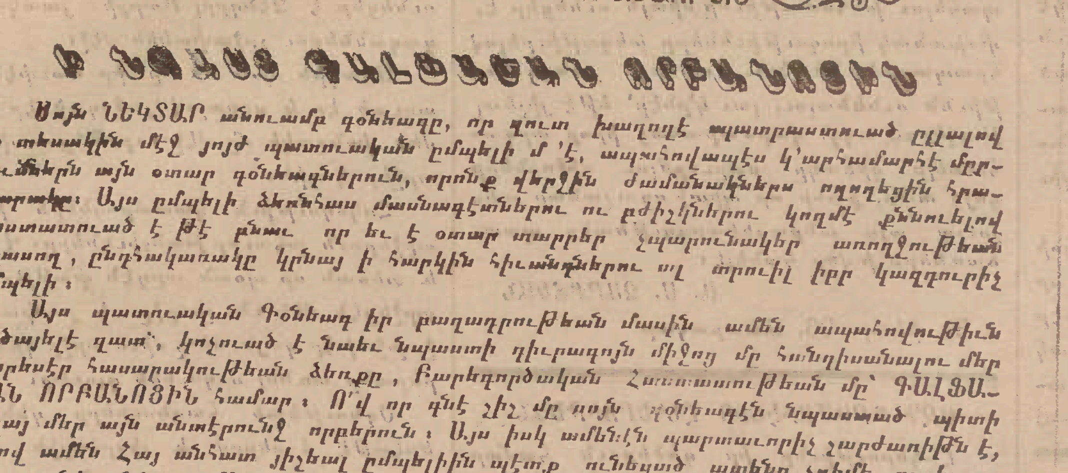

ՋՈՒՏ ԽԱՂՈՂԷ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ

Ք ՆԵԿՏԱՐ ԳԱՆՁԵՐԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑԻՆ

Սոյն ՆԵԿՏԱՐ անուամբ գօնեագը, որ զուտ խաղողէ պատրաստուած ըլլալով իր տեսակին մէջ յոյժ պատուական ըմպելի մ՚է, ապահովապէս կ՚արհամարհէ մրցումներն այն օտար գօնեագներուն, որոնք վերջին ժամանակներս ողողեցին հրապարակը։ Այս ըմպելի ձեռնհաս մասնագէտներու ու բժիշկներու կողմէ քննուելով հաստատուած է թէ բնաւ որ եւ է օտար տարրեր չպարունակեր առողջութեան վնասող, ընդհակառակը կրնայ ի հարկին հիւանդներու ալ տրուիլ իբր կազդուրիչ ըմպելի։

Այս պատուական Գօնեագ իր բաղադրութեան մասին ամեն ապահովութիւն ընծայելէ զատ, կոչուած է նաեւ նպաստ գիւրագոյն միջոց մը հանդիսանալու մեր բարեսէր հասարակութեան ձեռքը, Բարեգործական Հաստատութեան մը՝ ԳԱՆՁԵՐԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑԻՆ համար։ Ո՛վ որ գնէ շիշ մը այս գօնեագէն նպաստած պիտի ըլլայ մեր այն անտէրունջ որբերուն։ Այս իսկ ամենէն պարտաւորիչ շարժառիթն է, որով ամեն Հայ անհատ յիշեալ ըմպելիին պէտք ունեցած ատենը չզլանէ ուրիշ օտար գօնեագներու։ Այսչափ յանձնարարութիւն կը բաւէ համոզելու համար մեր բարեսէր հասարակութիւնը, որ ՆԵԿՏԱՐԻՆ գործածութեամբը թէ՛ անխառն ըմպելի մը ճաշակած պիտի ըլլայ եւ թէ անուղղակի կերպով պիտի նպաստէ մեր բարեգործական մէկ Հաստատութեան։

Կեդրոնատեղին Կ. Պոլիս Սուլթան Համամ Թիւ 10, 14, 16 եւ Ղալաթիա Պէօյուք Միլլէթ խան Թիւ 57, 58 Մարտիկ էֆ. Շիրինեանի վաճառատունները։
ԵՒ ՈՒՐԻՇ ԱՄԵՆ ՄԹԵՐԱՆՈՑՆԵՐՈՒ ՄԷՋ ՓՆՏՌԵՑԷՔ

33

Les Seules purgeant sans Coliques
PILULES SAVONNEUSES BOISSY
LAXATIVES
PURGATIVES
RAFRAICHISSANTES
La Boîte de 40 Pilules : 2 fr. franco.
Phie BOISSY, 2, Place, Vendôme, PARIS

ՊՈՒԱՍԻԻ ԱՃԱՌԱՅԻՆ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐԸ
միակ լուծ զախանցումը առանց խիթի բուժէ գլխացաւերու, չղացաւերու, պնդութեան, աղեաց [illegible] եւ այլն...
Կը գտնուի ի Կ. Պոլիս, դեղագործ Փանդիւլիքով, Բէյօղլու, Գրան-Ռիւ, 249 370

ԱՊԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԱԶԵԱՆ Ի ՄԱՐՈՒՔԵԱՆ
Ն. ԲԱԹԻ [illegible] ԸՆԿ.
[illegible]

Միւնշէնի շոգենաւը ուղղակի Մարսիլիա պիտի մեկնի մարտ 10ին (Ը. Ե.)։
Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւն ի միասին առնելով,
Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

[illegible]
Նաւոցէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար
Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԸՂՊՈՒԼ
Մ. Համէ փողոց Թ. 10

38

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ